

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Budapest, József-körút
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet,“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivő-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Főv. Vivő-Club,“ a „Körmenyi Athletikai Club,“ a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl.“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja Újhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvas Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhely Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

CSÓNAKÁZÁS.

A „tiszai regatta-szövetég“ által Szegeden 1892-ik évi július hó 2-ik és 3-ik napján rendezendő evező-verseny programja.

Első nap.

1. Skiff verseny.

Szövetségi vándordíj.

Nyitva a szövetséghez tartozó egyletek tagjai számára. Legjobb hajók megengedve. A vándordíj, ugyanazon egylet ugyanazon evezős tagja által három izben nyerendő meg és a vándordíj azon egylet tulajdona lesz, melynek tagja legelőször éri el a harmadik győzelmet.

Első mérkőzés.

Minden egyes mérkőzésnél szövetségi arany-érem az elsőnek, és ha három hajó indult ezüst-érem a másodiknak. A bekövetkezett harmadszori győzelemnél a vándordíj tulajdonjoga átadatik és az első az arany-érmen kívül tiszteletdíjat kap.

Távolság 1600 méter vízmentében.

Ha egy hajó indul a leghosszabb időt a versenybíró-ság állapítja meg.

A vándordíj feltételeit külön alapszabályok állapítják meg.

Tétel 10 forint, bánatpénz ugyanannyi.

Nevezni lehet Rónay Jenő szövetségi elnöknél Nagy-Becskereken 1892. évi június hó 11-én déli 12 óráig.

2. Kettős-páros evezős verseny.

(Double scull).

Tiszteletdíj.

Nyitva minden hazai amateur evezős-egylet tagjai számára.

Külvillás palánkos hajó, kormányossal, méretek nélkül. Első hajó legénységének arany-érem, a másodikénak ha legalább három hajó indult ezüst-érem. Az első hajónak a tiszteletdíj kiadatik.

Távolság 1600 méter vízmentében.

Ha egy hajó indul, a leghosszabb időt a versenybíró-ság állapítja meg.

Tétel 5 forint, bánatpénz ugyanannyi.

Nevezni lehet Rónay Jenő szövetségi elnöknél Nagy-Becskereken 1892. évi június hó 25-én déli 12 óráig.

3. Négy evezős verseny.

Szövetségi vándordíj.

Nyitva a szövetséghez tartozó egyletek tagjai számára. Palánkos külvillás hajók, kormányossal 12.60 méternél nem hosszabbak és 0.48 méternél nem keskenyebbek.

A vándordíj három egymás utáni győzelemmel a nyertes egylet tulajdona lesz.

Második mérkőzés, védő a szegedi csónakozó egylet.

Távolság 2000 méter vízmentében.

Az első hajó legénységének szövetségi arany-érem, a másodikénak ha legalább három hajó indult szövetségi ezüst-érem.

Tétel 10 frt, kis bánat, ha a verseny nap előtt legalább egy hónappal bejelentetik 25 frt, nagy bánat 50 frt.

Nevezni lehet Rónay Jenő szövetségi elnöknél Nagy-Becskereken 1892. évi június hó 25-én déli 12 óráig.

4. Skiff verseny.

Nyitva a szövetséghez tartozó egyletek junior tagjai számára. Junior ezen versenyre nézve az, a ki 1891. évi január 1. előtt nyilvános mérkőzésben skiff első díjat nem nyert.

Palánkos hajók, méretek nélkül.

Elsőnek szövetségi ezüst-érem.

Távolság 1600 méter vízmentében.

Ha egy hajó indul, a leghosszabb időt a versenybíróóság állapítja meg.

Tétel 2 frt, fuss vagy fizess.

Nevezni lehet Rónay Jenő szövetségi elnöknel Nagy-Becskereken 1892. évi június hó 25-én déli 12 óráig.

5. Négy evezős verseny.

A temesvári, szegedi és nagybecskereki hölgyek díja.

Nyitva minden hazai amateur evezős-egylet tagjai számára. Legjobb hajók megengedve, kormányossal.

Első hajó legénységének szövetségi arany-érem, a másodiknak, ha legalább három hajó indul, szövetségi ezüst-érem. Az első hajónak a tiszteletdíj kiadatik.

Ha egy hajó indul, a leghosszabb időt a versenybíróóság állapítja meg.

Nevezni lehet Rónay Jenő szövetségi elnöknel Nagy-Becskereken 1892. évi június hó 18-án déli 12 óráig.

Második nap.

1. Skiff verseny.

Tiszteletdíj.

Nyitva minden hazai amateur evezős-egylet tagjai számára. Legjobb hajók megengedve.

Elsőnek tiszteletdíjon kívül szövetségi arany-érem, másodiknak ha legalább három hajó indul, szövetségi ezüst-érem.

Ha egy hajó indul a leghosszabb időt a versenybíróóság állapítja meg.

Távolság 1600 méter vízmentében.

Tétel 5 frt, bánat ugyanannyi.

Nevezni lehet Rónay Jenő szövetségi elnöknel Nagy-Becskereken 1892. évi június hó 25-én déli 12 óráig.

2. Két evezős verseny.

(Pair oar).

Nyitva a szövetséghez tartozó egyletek tagjai számára. Palánkos, külvillás hajók, kormányossal, méretek nélkül.

Első hajó legénységének szövetségi arany-érem, másodiknak, ha legalább három hajó indul, szövetségi ezüst-érem.

Ha egy hajó indul, a leghosszabb időt a versenybíróóság állapítja meg.

Távolság 1600 méter vízmentében.

Tétel 5 frt, bánat ugyanannyi.

Nevezni lehet Rónay Jenő szövetségi elnöknel Nagy-Becskereken 1892. évi június 25-én déli 12 óráig.

3. Négy evezős verseny.

Tiszteletdíj.

Nyitva a szövetséghez tartozó egyletek tagjai számára, azonban két evezősnek juniornak kell lenni. Junior ezen versenyre nézve az, ki 1892. évi január hó 1 előtt nyilvános mérkőzésben evezős-verseny első nyertese nem volt.

Palánkos külvillás hajók kormányossal, méretek nélkül.

Az első hajó legénységének szövetségi ezüst-érem, a másodiknak, ha legalább három hajó indul szövetségi ezüst-érem. Az első hajónak a tiszteletdíj kiadatik.

Ha egy hajó indul, a leghosszabb időt a versenybíróóság állapítja meg.

Távolság 2000 méter vízmentében.

Nevezni lehet Rónay Jenő szövetségi elnöknel Nagy-Becskereken 1892. évi június hó 11-én déli 12 óráig.

4. Kettős-páros evezős verseny.

(Double scull.)

Tiszai vándordíj.

Nyitva minden országbeli amateur evezős-egyletek tagjai számára. Legjobb hajók kormányossal.

A vándordíj egy 500 frt értékű ezüst-szobor, mely ha bár megszakitva is öt ízben nyerendő el A vándordíj azon egylet tulajdonába megy át, melynek tagjai a vándordíj versenyében legelőbb érik el azt, hogy ötödször lettek elsők.

Ezen vándordíj föltételei külön alapszabályokban foglaltatnak.

Távolság 2000 méter vízmentében.

Az első hajó legénységének szövetségi arany-érem, a másodiknak ha legalább három hajó indul szövetségi ezüst-érem.

Ha egy hajó indul, a leghosszabb időt a versenybíróóság állapítja meg.

Tétel 25 frt, bánat ugyanannyi.

Nevezni lehet Rónay Jenő szövetségi elnöknel Nagy-Becskereken 1892. évi június hó 11-én déli 12 óráig.

A versenyek a szegedi Tiszán tartatnak, es minden versenyre nézve, a mennyiben más kikötve nincsen, a Tiszai regatta-szövetség verseny szabályai irányt adók.

Az esetleg szükségessé váló elő-versenyek, vagy döntő versenyek idejét a versenybíróóság állapítja meg és megállapodását az érdekeltekkel ideje korán közlenni Matschek stb. a programm után következnek.

A tiszai regatta-szövetség versenyszabályai

a Szegeden 1889. évi július hó 7-ik napján tartott igazgató bizottsági ülés határozatával elfogadva.

1. §. A szövetség által rendezendő evezős versenyek napját legalább két hóval előre az igazgató bizottság állapítja meg; az egyes versenypontokat azonban (kivéve a külön alapított vándordíjakat), a versenybíróóság tűzi ki, és a versenyterv keresztül viteléről is a helyi rendező bizottsággal együtt gondoskodik.

2. §. Zárt nevezésű versenyekben csak a szövetséges egyletek tagjai vehetnek részt.

Nyílt versenyekre (melyekre a szövetségi vándordíj ki nem tűzhető), a részvétel jogosultsága az összes hazai evezős egyletek tagjai részére kiterjesztetik ugyan, azonban esetenként a feltételekben megszorítások is köthetők ki.

3. §. A nevezéshez kötött versenyekre a jelentkezések mindenkor írásban a feltételekben kijelölt határnápig, a versenybíróóság elnökére czimezve, pecsételt borítékban küldendők be.

4. §. Ezen jelentkezésben kiteendő a jelentkező egylet neve, valamint világosan azon versenypont, melyre a nevezés vonatkozik; nemkülönben a versenynél használandó hajó neve és a jelvények, valamint az evezősök (esetleg pótevezősök) nevei a versenyfeltételekben kikötött hajóméretek adataival együtt kiteendőek.

5. §. A tétösszeg a jelentkező levélhez csatolandó és csak azon esetben fog vissza adatni, ha a versenypont, melyre a nevezés történt, szabályszerű eljárás alapján versenybíróisági határozattal elmaradt.

6. §. A rendes időre beadott, teljesen felszerelt jelentkezések feltétlenül elfogadtatnak és a nevezőre kötelező erővel bírnak, az oly nevezések pedig, melyek vagy elkésve vagy hiányosan adtak be, a nevezőkre kötelezők ugyan, de elfogadásuk fölött a versenybíróóság függetlenül határoz. Ily határozatok azonban a verseny előtt legalább 48 órával az illető versenyre jelentkezők mindegyikével, a bíróság elnöke által, írásban közöltetni fognak.

7. §. A versenyekre beadott és érvényesnek elismert jelentések ellen, a szövetséges egyletek tagjai netaláni kifogásokat vagy óvásokat a verseny előtt 48 órával a versenybírósnak elnökéhez adhatják be és ezek felett a versenybírósnak azonnal végérvényesen határoz.

8. §. A nevezés visszautasítandó:

a) ha a nevező egyén vagy egylet a szövetség hazafias céljaival össze nem egyeztethető magaviseletet tanusít;

b) ha jelölők versenyekben a szabályok vagy versenybírósnak iránt tartozó engedelmesseget és tiszteletet elmulasztotta;

c) ha a versenyt tisztességgel meg nem férhető üzérkedésre használja fel és

d) egyáltalán, ha beigazoltatott, miszerint a nevező már egyleti versenyből kizárattott,

9. §. Két nevezett hajónak a versenyen való részvétele a díjak kiadását kötelezővé teszi (kivéven, ha erre a versenypontra feltételben külön megállapodás nincs), ellenben ha csak egy hajó jelentkezett, avagy a többi nevezések egynek híjjával visszavonattak, a versenyző tartozik ugyan a pályát bevezetni, de a díjra csak akkor lesz igénye, ha a pályát a versenybírósnak általa előre meghatározott időn belül futotta be.

10. §. A nevezésnél fizetendő tét- és a visszavonásból eredő bánatpénznek összege felől a versenypontra külön feltételei határoznak, de lefizetésük mindenkor a nevezés vagy visszavonás bejelentésével egyidejűleg eszközlendő.

11. §. A versenypontra feltételeiben kikötött hajóméreteknél előnyösebb szerkezettel bíró hajóval versenyezni nem szabad és vitás esetekben a versenybírósnak határoz.

12. §. A versenybírósnak tagjai az alapszabályok értelmében a szövetséges egyletek elnökei, illetve ezek feljogosított helyettesei, kik magok közül választják a pályabíró tisztével felruházott elnököt.

13. §. Az indítót, célpontbíró, időmérőt, valamint a netaláni pályafelügyelőket a versenybírósnak nevezi ki a szövetségi és a versenyekre meghívott, tényleges résztvevő egyletek tagjai közül, mely választás legkésőbb 24 órával a verseny előtt ejtetik meg.

14. §. Egyebekben a „Nemzeti hajós egylet” 1883. évi regatta rendszabályai érvényesek.

Az 1883. évi június 14-én Budapesten tartott

Regatta versenyszabályai.

1. §. A versenyben csak evező egyletek tagjai vehetnek részt.
2. §. A jelentkezések írásban lepecsételt boríték alatt, a programban kijelölt helyre adandók be és minden jelentkezés, mely a kitűzött határidő napjának éjjeli 12 óráján túl érkezik, meg nem történtnek tekintetik.

3. §. Az írásbeli jelentkezés a jelentkező vagy jelentkező egylet, a résztvevő legénység, a pótegyének és a hajó nevét, a test és sapka színét tartalmazza.

4. §. Pótevezősök a hajó legénységének fele száma erejéig nevezhetők. A pótevezős belépése a verseny kezdete előtt a bizottságnak bejelentendő. Ugyanazon egyletből nem nevezett egyén is beléphet mint póttag.

5. §. A tét a jelentkezéshez csatolandó és csak az esetben adatik vissza, ha a verseny azon pontja, melyre a jelentkezés történt elmarad.

6. §. Álnév alatti jelentkezések érvénytelenek.

7. §. A jelentkezések felbontása a zárható idő lefolyása után tartandó bizottsági ülésben történik, a honnan a résztvevőknek a történt jelentkezések másolatban azonnal tudtul adandók.

8. §. Valamely jelentkezés elleni kifogás legalább 5 nappal a jelentkezési határidő lefolyása után beadandó és arra a bizottság rögtön határozatot hoz.

9. §. A vándordíj csak annak válik tulajdonává, ki azt három egymásután következő évben megnyeri. A díj átvételéről a győztes okiratot állít ki, melyben magát kötelezi, hogy a díjat a legközelebbi verseny bejelentési határidejéig visszaadja.

10. §. Ha valamely versenyre csak egy hajó jelentkezik, vagy ha a jelentkezések egynek kivételével visszavonattak, a versenyző tartozik a pályát a bizottság által meghatározott időben végig evezni mire a díjat megkapja.

11. §. A pálya kezdete és vége zászlókkal kijelölendő; a célpont pedig zászlóárbocczal könnyen felismerhetővé teendő.

12. §. Minden hajó indulóhelyének meghatározása a helyszínen eszközölt sorhazs után történik.

13. §. Holt versenynél az elhatározó verseny ideje a pályabíró által jelöltetik ki.

14. §. Amely hajó a határozó versenyben résztvevni vonakodik, legyőzöttnek tekintetik és ellenfelének a díj kiadatik.

15. §. A pályabíró, az indítót, célpontbíró, időmérőt valamint a netaláni pályafelügyelőket a versenybizottság nevezi ki.

16. §. Az indulásnál a hajó orra állítandó egyenlő magasságra és így a beérkezésnél is a hajó orrának a célpontra áthaladása irányadó.

17. §. A hajók a következő módon indítatnak:

Mihelyt az indító meggyőződött arról, hogy a résztvevők készen állnak s a hajók orrát egyenlő magasságra állította, azon kérdésre „Készen?” feleletet vár s ha nem kap, e szóval: „Rajta!” az indulásra jelt ad, mit a kezében levő zászló lebecsátásával kísér.

18. §. Ha az indító az indulást szabálytalannak tartja, a hajókat azonnal visszahívja. A mely hajó visszatérni nem akar a versenyből kiesik.

19. §. Az indításhoz a kitűzött időben meg nem jelenő hajó a verseny-bíró (umpire) által disqualificálható.

20. A versenybíró ha jónak látja, maga is indíthat, ha pedig az indító végzi e tisztet, a versenybíró ellenőrzése alatt áll.

21. §. A verseny egész tartama alatt a versenyző hajónak saját pályájában kell maradnia; amely hajó a pályát elhagyja ezt saját veszélyére teszi s az őt elérő és pályájában maradt hajónak kitérni tartozik.

22. §. A hajó pályája saját egyenes vize, párhuzamosan a többi versenyző hajó pályájához. a kijelölt helytől a célpontra.

23. §. A pálya kérdésében egyedül a verseny-bíró dönt,

24. §. Az érintkezés tiltva van. A mely hajó az érintkezést okozza, a versenyből kiesik.

25. §. Érintkezésnek tekintetik, ha valamely résztvevő az indítás után evezőjével, hajójával vagy testével a másik versenyző evezőjét, hajóját vagy testét érinti.

26. §. A verseny-bíró a verseny tartama alatt minden résztvevőt az érintkezés veszélyétől figyelmeztetés által óvhat.

27. §. Érintkezés esetén, ha óvás történik, minden kétes kérdést a verseny-bíró dönt el.

28. §. A versenyző csak hajójának elhagyása előtt emelhet óvást a verseny-bírónál bármely szabálytalanság miatt.

29. §. Érintkezés esetén a verseny-bírónak jogában áll:

a) a hajókat az érintkező s e miatt a versenyből kiesett hajó kivételével, vagy azon rangsorba helyezni, melyben beérkeznek; vagy:

b) elrendelni, hogy a disqualificált hajó kivételével, a többi hajó még ugyanaz nap, vagy másnap a verseny pályát újra megfussa; vagy:

c) a qualificált hajókat azon helyről újból indítani, hol az érintkezés történt.

30. §. A hajót vagy személyzetét erő bármely véletlen eset önmagának árt.

31. §. Tilos a versenyzőt más hajóval kísérni vagy bármi módon utbaigazítani, mert e miatt a verseny-bíró azt a versenyből kizárhatja.

32. §. A verseny-bíró a verseny tartama alatt teljhatalommal bír. Határozatai minden esetben kötelezők és azok ellen felebbezésnek helye nincs.

33. §. Minden versenyző, ki a verseny-bíró határozatának magát alá nem veti, a versenyből kizáratik.

34. §. A kormányosnak legalább 18 évesnek kell lenni.

35. §. A versenyzők kötelesek az előttük közvetlen versenyző hajók elindulása után az indítónál azonnal jelentkezni.

Budapesten, 1883. évi május hóban.

A verseny-bizottság.

A tiszai regatta-szövetség által 1882. évben alapított

Skiff vándordíj alapszabályai.

1. §. Ezen „vándordíj” egy 200 frt értékű ezüst műtárgyból álló tisztelet díj, mely egyelőre a szövetség elnökénél őriztetik, és melyet, csak a szövetséghez tartozó valamelyik egylet nyerhet el, akkor, ha ezen díjra kitűzött és jelen alapszabályok szerint érvényes versenyen, ugyanazon egylet ugyanazon tagja legelőször érkezett be, harmadikben mint első.

2. §. Ezen „vándordíj” versenyről a szövetség igazgató-bizottsága emlékkönyvet vezet, melyne másolata az egyes versenyek győztesekének ki fog adatni.

3. §. Ezen „vándordíj”-ra nem az egyes legénységek, hanem az evezősök személyére tekintet nélkül maguk az egyletek versenyeznek.

4. §. A szövetséghez tartozó egyletek legjobb s iff hajóikkal (race skiff) és saját egyletük tagjaival mint evezőssel mérkőzhetnek ha a 10 frtban hajónkint megállapított nevezési díjat valamint a hajó és az evezős nevét tartalmazó írásbeli bejelentését, a verseny napja előtt 3 héttel bezárólag, a tiszai regatta szövetség elnökéhez beküldötték; viszont azonban a bejelentés

rendes átvételéről és szabályszerűsége vagy netaláni kifogásolásáról a bejelentők késelem nélkül értesíteni fognak.

5. § A verseny napját és helyét a szövetség igazgató-bizottsága minden évre előre márczius hó végén határozza meg, s tartozik a verseny napját, idejét és helyét, nem különben a nevezések átvételére illetékes elnök címét, legkésőbb április hó végéig egy hazai sport közlönyben közzé tenni.

6. § A verseny napjának meghatározásánál a díjat védő egylet megjelenéséhez alkalmas időpontra, a mennyiben a védő egylet idevágó s indokolt kiválmát márczius hó 15-ig a tiszai regatta szövetség elnökénél bejelentette, lehetőleg figyelem fordítandó.

7. § Ezen „vándordij”-ra való verseny csak egy érvényes, ha legalább 3 hajó lett szabályszerűen nevezve, — melyek közé a védő fél egy nevezésnek beszámítatik — és 3 nevezés mellett is csak akkor érvényes:

- ha legalább két külön egylet hajója indult,
- vagy ha 3 nevezés dacára is csak egy hajó indul ugyan le ez a pályát a kitűzött leghosszabb időn belül bevezette.

8. § A versenyhelye a szövetség igazgató-bizottsága által a Tiszán Szeged vagy Titelnél kijelölt pálya, mely egyenesben fekvő 1600 métert tesz ki és viziránt lefelé evezendő be.

9. § Egyebekben ezen „vándordij” versenyének intézésénél és ugy a nevezés körül, mint a versenyközben felmerültek felett szükséges döntéseknél, a tiszai regatta-szövetségnek 1889. évben elfogadott verseny-szabályai érvényesek és irányadók; kivéven a 2., 3., 6. és 7. §§-kat, a melyekben foglaltakra nézve a jelen alapszabályok külön kikötéseket tartalmaznak.

A tiszai regatta-szövetség által alapított szövetségi vándordij **alapszabályai.**

1. § A „szövetségi vándordij”-at a tiszai regatta szövetséget alkotó evezős-egyletek által adományozott 150 frt. értékű tiszteletdíj képezi, melyet a szövetséghez tartozó bármely evezős-egylet elnyerhet, ha ezen díjra kitűzött, s a jelen alapszabályok szerint érvényes versenyekben az egylet részéről nevezett hajó háromszor egymásután érkezik be elsőnek.

2. § A „szövetségi vándordij” versenyéről a szövetség igazgató-bizottsága emlékkönyvet vezet, melynek másolata az egyes versenyek győzteseinek ki fog adatni.

3. § A „szövetségi vándordij”-ra nem az egyes legénységek, hanem az evezősök személyére tekintet nélkül maguk az egyletek versenyeznek.

4. § A „szövetségi vándordij”-ra kormányossal bíró négy-evezős, palánkos hajókkal, a szövetséghez tartozó egyletek mérközni kötelesek. A hajók mérete 12.60 mnél nem hosszabb és 0.48 mtrnél nem keskenyebb. Nevezési díj hajónként 10 frt. — Kis bánat a verseny előtt egy hóval bejelentve 25 frt, nagy bánat 50 frt.

5. § A verseny napját és helyét a szövetségi igazgató-bizottsága minden évre előre márczius hó végén határozza meg, s tartozik a verseny napját, idejét és helyét, nemkülömben a nevezések átvételére illetékes elnök címét, legkésőbb április hó végéig egy hazai és egy ismertebb külföldi sportközlönyben közzé tenni.

6. § A versenynapjának meghatározásánál a díjat a védő egylet megjelenéséhez alkalmas időpontra, a mennyiben a védő egylet idevágó s indokolt kiválmát márczius hó 15-ig a tiszai-regatta szövetség elnökénél bejelentette, lehetőleg figyelem fordítandó.

7. § A „szövetségi vándordij”-ra való verseny csak egy érvényes, ha legalább 3 hajó lett szabályszerűen nevezve, — melyek közé a védőfél egy nevezésnek beszámítatik — és 3 nevezés mellett is csak akkor érvényes:

- ha legalább két külön egylet hajója indult,
- vagy ha a 3 nevezés dacára is csak egy hajó indul ugyan, de ez a pályát a kitűzött leghosszabb időn belül bevezette.

8. § A verseny helye a szövetség igazgató bizottsága által a Tiszán Szeged vagy Titelnél kijelölt pálya, mely egyenesben fekvő 2000 métert tesz ki és viziránt lefelé evezendő be.

9. § Egyebekben a „szövetségi vándor díj” versenyének intézésénél és ugy a nevezések körül, mint a versenyközben felmerültek felett szükséges döntéseknél, a tiszai regatta-szövetségnek 1889. évben elfogadott verseny-szabályai érvényesek és irányadók; kivéven a 2., 3., 6. és 7. §§-kat, a melyekben foglaltakra nézve a jelen alapszabályok külön kikötéseket tartalmaznak.

A tiszai regatta-szövetség által 1890—1891 évben alapított. **Tiszai vándordij alapszabályai.**

1. § A »tiszai vándordij»-at a tiszai regatta szövetséget al-

kotó evezős-egyletek által adományozott 500 frt értékű tiszteletdíj képezi, mely egyelőre a szövetség elnökénél őriztetik, és melyet bármely hazai vagy külföldi evezős-egylet elnyerhet, ha ezen díjra kitűzött, s a jelen alapszabályok szerint érvényes versenyekben az egylet részéről nevezett hajó legelőször érkezik be ötödizben elsőnek.

2. § A »tiszai vándordij» versenyéről a szövetség igazgató-bizottsága emlékkönyvet vezet, melynek másolata az egyes versenyek győzteseinek ki fog adatni.

3. § A »tiszai vándordij»-ra nem az egyes legénységek, hanem az evezősök személyére tekintet nélkül maguk az egyletek versenyeznek.

4. § A »tiszai vándordij»-ra kormányossal bíró »kettős páros evezős» (Double scull), legjobb minőségű (race boat) hajókkal, bármely országbeli egylet mérközhet, ha a; 25 frtban hajónként megállapított nevezési díjat, valamint a hajó és (a pótevezőkkel 4 embert számítva) a legénység nevét tartalmazó írásbeli bejelentését, a verseny napja előtt 3 héttel bezárólag, a tiszai regatta-szövetség elnökéhez beküldötte; viszont azonban a bejelentés rendes átvételéről és szabályszerűsége vagy netaláni kifogásolásáról a bejelentők késelem nélkül értesíteni fognak.

5. § A verseny napját és helyét a szövetség igazgató-bizottsága minden évre előre márczius hó végén határozza meg, s tartozik a verseny napját, idejét és helyét, nemkülömben a nevezések átvételére illetékes elnök címét, legkésőbb április hó végéig egy hazai és egy ismertebb külföldi sportközlönyben közzé tenni.

6. § A verseny napjának meghatározásánál a díjat a védő egylet megjelenéséhez alkalmas időpontra, a mennyiben a védő egylet idevágó s indokolt kiválmát márczius hó 15-ig a tiszai-regatta szövetség elnökénél bejelentette, lehetőleg figyelem fordítandó.

7. § A »tiszai vándordij»-ra való verseny csak egy érvényes, ha legalább 3 hajó lett szabályszerűen nevezve — melyek közé a védő fél egy nevezésnek beszámítatik — és nevezés mellett is csak akkor érvényes,

- ha legalább két külön egylet hajója indult,
- vagy ha a 3 nevezés dacára is csak egy hajó indul ugyan, de ez a pályát a kitűzött leghosszabb időn belül bevezette.

8. § A verseny helye a szövetség igazgató bizottsága által a Tiszán Szeged vagy Titelnél kijelölt pálya, mely egyenesben fekvő 2000 métert tesz ki és viziránt lefelé evezendő be.

9. § Egyebekben a »tiszai vándordij» versenyének intézésénél és ugy a nevezések körül, mint a verseny közben felmerültek felett szükséges döntéseknél, a tiszai regattaszövetségnek 1889. évben elfogadott verseny szabályai érvényesek és irányadók; kivéven a 2., 3., 6., és 7. §§-kat, a melyekben foglaltakra nézve a jelen alapszabályok külön kikötéseket tartalmaznak.

Stefánia yacht egyesület. A polai regatta alkalmával, a melyeket nemrég rendezett a király védnöksége alatt álló császári és királyi yachtraj, tiszteletbeli taggá választották Esterházy Mihály grótot, a Stefánia yacht-egyesület elnökét, azokért az érdemekért, melyeket a nevezett egyesület a vitorlássport művelése körül szerzett a Balatonon. E kitüntető előzekenység viszonzásául a Stefánia yachtegyesület választmánya rendkívüli közgyűlést hitt egybe apr. 25-ére délutáni 5 órára az orsz. központi takarékpénztár dísztermébe, melynek egyedüli tárgya a főnemlített hajóraj elnökének István főherczegnek tiszteleti taggá való vegválasztása volt.

A nemzeti hajós-egylet tagjai közelebb ünnepélyt tartottak az István főherczeg szállóban Radisits György tagtársuk huszonöt éves csónakászságának évfordulója alkalmából. Az egylet elnöke, Bedő Albert országos főerdőmester üdvözölte az ünnepeltet és az egylet tagjai nevében egy díszes dohányszelenczét nyújtott át, mely őt az egyletre emlékeztesse. Az egyletnek legújabbán felvett tizenkét tagját szintén az elnök üdvözölte, kiknek nevében dr. Gráf Vilmos válaszolt.

LÓSPORT.

Lovaglás a fővárosban. A nemzeti lovarda-egylet apr. 23-ikán délután tartotta meg közgyűlését a nemzeti kaszinóban gróf Károlyi István elnökhete alatt. Az Ilk Mihály egyleti titkár által bemutatott évi jelentés az egyleti működés minden ágának örvendetes fejlődését tünteti fel; kiváló mértékben mutatkozik ez a fejlődés az intézet tulajdonképeni főczélja, a lovaglás tanításánál. Ez örvendetes fejlődés elé, mely az utolsó négy évnek eredménye, fővárosi viszonyok évről-évre nagyobb akadályokat gördítenek. A fővárosban agyanis tulajdonképeni lovagloutak nincsenek, sőt a mi apró-cseprő lovagló utjaink voltak is, azokat is évről-évre egyéb czélokra foglalják le, mint például, a kis-zuglói fasort, hova a közuti kasut sineit fektették le; ily elbánás alá került a király-utcai fasor, honnan a vilamos vasut sinei és szüntelenül harangozó kocsjai szorították ki a lovaglót; fenmaradt még az Andrassy-uti fasor, mely egy jó kilométer kiterjedés mellett a sűrűn betorkoló utcák által tizenegyszer van megszakítva s a Stefánia-ut mellett; lovagló-ut, melyet a 10 percznyi rövid galoppal be lehet nyar-

nak pedig gr. Andrassy Gézát, gr. Csekonics Endrét, Latzkó Antal, gr. Nádasdy Ferenczet, Neuhofer Jánost és dr. Piufisch Frigyeszt.

LÖVÉSZET

Budapesti polgári lövész-egylet.

Meghívó a budapesti polgári lövész-egyesület által 1892. évi május 1-én, vasárnap, a magyarországi felvidéki inségesek javára tartandó megnyitó nagy-lövészetre és katonazeneknr előadásai mellett kerti ünnepélyre, mely este a termekben tánczvizsgálommal és tombolával egybe lesz kötve. Az ünnepély kedvezőtlen idő esetén is megtartatik.

A lövészet sorrendje: Május hó 1-én, vasárnap, reggel 8 órakor a lövészet megkezdése, mely 6 tarack-lövessel jeleztetik. A lövészet tart déli 1 óráig, ekkor társasbéd. Délután 2 órakor a lövészet folytatása alkonyá-

Arczképek a kološvári athletikai clubból

Illing Sándor. Szüllő Arpád. Albert Károly.
Borbély György. Dr. Baintner Hugó. Kuszó István. Dr. Balogh Vendel.

galni. A mi ezen kívül van, az a rákosi homoktenger, melybe ló és lovas egyaránt belevész, ha odahatolni vakmerősködik. Az egyletnek a lovaglás sportjának terjesztésére irányuló törekvései csak akkor járhatnak nagyobb eredményekkel, ha a fővárosi hatóság a lovagló utak fenntartására nagyobb gondot fordítana. A mult évben felmerült az az eszme, hogy a városligetet az üllői-ut végén lévő népligettel egy hosszabb utvonallal összekössék, a legjobb alkalmul szolgálna arra, hogy egy hosszabb lovagló ut létesíttessék, mely a Stefánia-utból kiindulva, körülbelül 4—5 kilométer kiterjedésű lenne. Ez eszme mielőbbi megvalósítása czéljából az egylet memorandumot fog a főváros tanácsához benyújtani, melynek bemutatott szövegét a közgyűlés egyhangulag magáévá tette. A mult évi számadásokra nézve a fölmentvényt megadták s az 1892. évre szóló költségvetést 23743 frt bevételi és 23360 frt kiadási tétellel változatlanul elfogadták. Végül megválasztották elnöknek gr. Károlyi Istvánt, alelnöknek Hadik-Barkózy Endre grótot, választmányi tagok-

tit, ezután a lövések osztályozása és a díjak ünnepélyes kiosztása.

Társas-ebédre egy teríték ára, ital nélkül, 1 frt 20 kr., melyre április hó 30-ik napjának déli 12 órájáig előjegyeztetni lehet Érczhegyi Ferencz urnál, I. ker., Vár; Freyberger Pál urnál, II. ker. Fazekas-tér 2, szám; Lohr Irma és társa virágkereskedésében, II. ker., a láncz-hidnál; Harsányi István diszmukereskedő urnál, IV. ker., Váci-utca; Kirner József urnál, IV. ker., Szervita-tér, és az egyesületi ügynöknél, a teríték árának lefizetése mellett. A kerti-ünnepély délután 4 órakor veszi kezdetét. — Belépti-díj 1 személyjegy 1 frt, családjegy 1 férfi és családja részére 2 frt. — Jegyek a fent jelzett helyeken szintén előre válthatók.

A tombolához szives adományok köszönettel elfogadtatnak és kérjük azokat Freyberger Pál urhoz II. ker., Fazekas-tér 2 szám a. beküldeni.

A jótékonycél tekintetében tisztelettel felkéretnek a lövész-tagtárs urak minél számosabban megjelenni.

Érczhegyi Ferenca
főlövész-mester.

Lakner Iános
jegyző.

Értesítő.

A budapesti polgári lövész-egyesület, tisztelt tagjai szives tudomására hozza, hogy a folyó év nyári évadjában ugy saját valamint családtagjai, nemkülönbén az általuk bevezetett vendégek részére a lövész-egyesület kerti-helyiségében, (II. ker., Nagy Rókus-utca végén) — kedvezőtlen időben a termekben, — katonazene hangversenyeket rendez belépti-díj fizetése nélkül. A zeneelőadás kezdete délutáni 4¹/₂ órakor, este 10 óráig, a következő napokon:

Junius 5-én vasárnap	Julius 3-án vasárnap
Junius 6-án hétfőn	Julius 10-én vasárnap
Junius 12-én vasárnap	Julius 17-én vasárnap
Junius 19-én vasárnap	Julius 24-én vasárnap
Junius 26-án vasárnap	Julius 31-én vasárnap

Jó ételek- és italokról jutányos árak mellett gondoskodva lesz.

A választmány.

ATHLETIKA

Arcképek a kolozsvári atletikai clubból

(Képpel.)

A kolozsvári atletikai club több jeles tagját mutatjuk itt be egy csoport képen olvasóinknak. Az atletikának Erdélyben uttörői voltak ők, az első nyilvános viadal szereplői, méltók, hogy emlékeztük megőriztessék. A kolozsvári atletikai clubnak Kuskó István által szerkesztett III-ik évkönyvében a következő de rövid följegyzéseket találjuk róluk:

Borbély György az első viadalon lépett a bajnokság sorompójába. *Dr. Baindner Hugó* Budapestről került Kolozsvárra s a fővárosból úgy lehozta nekünk az atletikát, hogy odafönn sokáig nem maradt semmi belőle. Különbén az első szünetelő korszakot követő második fejlődési szakában, 1882—83-ban titkára volt a Magyar Athletikai Clubnak s alapos elméleti és gyakorlati ismereteivel clubunk működésének mindjárt a kezdeten határozott alakot s helyes irányt adott. A mit a gyűlés ajánlatára elfogadott, előljárt annak kivitele előmozdításában. Az ujoncz tagok előtt a sikversenyek furcsának tűntek fel, de mert lankadatlanul vezette a trainirozókat, lelkesen követte a számban mindennap szaporodó csapat. Az ökölvívás iskolászerű tanítását ő kezdte s éveken át kitartóan folytatta a gyakorlatokon. Kuskó István titkár. *Dr. Balogh Vendel*, ügyvéd Kézdi-Vásárhelyt. Rövid távolságok többszörös győztese Hangulatos versekkel is lelkesíteni tudta az ügyért a fiatalságot s ezért közfelkiáltással club-poétának választották meg. S midőn a periratok kiszáritották benne a poétai vénát, jogtanácsosa lett a clubnak. 1886-ban ő lépett először a tüzoltóságba. Utána s kedveért egy légió követte példáját a clubból, kiknek nagy része ma is vezetői tisztet teljesít a huma-

nus egyletben. *Illing Sándor* a club pénzügyministere. Harmincz éves koráig eredménytelenül küzdött a versenyeken. A. N. T. E.-ben csapatvezetői figyelemtartást és sok más gyakorlati ismeretet sajátított el s érvényesített a club javára. Szüllő Árpád. Az I. viadalon M. A. C. érmet nyert. Hő vágyát K. A. C. érem iránt el nem érhetvén, átlépett a pártoló-tagok közé. Mint club-tag s mint tüzoltó oszt. parancsnok, egyaránt szeretett bajtárs. *Albert Károly* tornatanár. Versenyezett, vezetett, irt, rajzolt, kirándulásokat tervezett s készítet ezekhez uti rekvizitumokat. Mechanikai és villanyos találmányokat eszelt ki, kerékpározott; szóval elkövetett mindent, hogy az ügyet előre vigye. S midőn látta, hogy példaadásait hiven követik — megnöszült.

Tekézők egylete. Élénken látogatott gyűlést tartottak a napokban a főváros tekintélyesebb tekézői, a melyen elhatározták, hogy a fővárosi sakkársaság mintájára egyletet alakítsanak. Az egylet nyilvános tekeversenyeket fog rendezni. Az értekezlet az alapszabályok kidolgozására előkészítő bizottságot küldött ki, a melynek tagjai lettek *dr. Braun János*, *dr. Székely Nándor*, *Böhm Gusztáv* és *Feigl Rikárd*.

VADÁSZAT

A májusi agancs-kiállítás sikere már biztosítottak tekinthető, a mennyiben az eddigi tizenegy kiállításon díjazott agancsok tulajdonosai legnagyobb részt már nyilatkoztak s megígérték részvétüket. E páratlan gyűjtemény tehát valószínűleg csorbitatlannal lesz látható ezen impozáns kiállításon, a melyhez hasonló mostanában nem volt egész Európában. Rendkívül szép és értékes tiszteletdíjakat készítettet a bizottság, melyek a magyar iparnak valódi remekei. Az arany- és ezüstéremdíjak a körmöczi kir. pénzverdében készültek s szintén nagyon csinosak. A kiállítás, a vigadó kistermében élő fenyő-díszítéssel élénkítve, május 1-én nyílik meg s egy forint belépti díjért lesz megtekinthető. A kiállítás három tagu bíráló bizottságát május hó 8-án este tíz órakor a nemzeti kaszinóban tartandó értekezlet fogja megválasztani, mely értekezletet gróf Nádasdy Ferenccz, mint az agancs-kiállítást rendező bizottságának az elnöke, hivta össze.

Érdekes vadászkirándulás. Apr. 23-án négy ösmert vadász nagy kirándulásra indult Bosznia hegységei közé. Vadászni fognak fajdkakasra, medvére és kőszáli sasra. A kirándulás három hetet vesz igénybe s a vadászokat lovag Gschwindt boszniai tartományi főerdész rendezi, a ki erre felsőbb utasítást kapott. A vadászban résztvesznek Szalay Imre és Vermes Béla országgy. képviselők, továbbá Latinovits Géza és Nádossy István földbirtokosok.

Szalonka-vadászat. Festetics Tasziló gróf, mint nekünk Keszthelyről írják, a mult héten több napig időzött keszthelyi birtokán s szalonkára vadászott. Egymaga száznál több szalonkát lőtt a vályusi határban.

TORNA.

Játékok a szabadban.

Tekézés.

Nálunk az erdőn játszzák. A játékszerek a következők: 20—40 darab rövid botocska; 1 lapos rövidke f

melyet a földbe úgy ütnek be, lejtős vagy dombos helyen, hogy külső vége vízszintes legyen (palló), továbbá egy rövid gömbölyű kis darab fa, mely egyik végén lapos, másik végén hegyezett (teke), tehát süveg alakú. Ezt ráteszik a pallóra. A botocskákat pedig 20—40 lépésnyire a pallótól széthányják. A játék így kezdődik: a játékos két csapatra oszlanak, mint a várszögesnél, külsőkre és belsőkre. A belsők egy-egy botocskát vesznek kezökbe s a palló körül helyet foglalnak. Mindenik helyét egy kis gödör jelzi. Egyik elüti a tekét a pallóról botocskájával úgy, hogy mind a teke, mind a botocska messze elrepül. Ekkor a belsők mindnyájan kifutnak a botocskáért, a külsők pedig arra törekednek, hogy a tekét valamelyik gödrébe tegyék, mi végből egyet maguk közül a palló mellé rendelnek „felsütőnek”. Midőn a belsők kifutnak, akkor a külsők a tekét bedobják a felsütőnek. Ha a felsütés megtörtént, vagy pedig a teke kifogatott, akkor a külsők elfoglalják a belsők helyét s viszont. Fő cél, hogy minél több botocskája legyen mindeniknek. Később csak akkor futnak a botocskákért, mikor a teke messze elrepült. Azután a hány botocskája van akár-melyiknek, annyiszor üti el a tekét egymásután.

(Csik-Szent-Tamás.) (M. J. Gy.)

A budapesti (budai) tornaegylet ez évi április hó 30-án este hét órakor tartja meg ez évi rendes közgyűlését saját csarnokában. (I. kerület Attila-utca 52. sz.)

Helyi tornaversenyek. Említettük már, hogy az idei országos tornaversenyek elmaradnak, s ezek helyett a közoktatásügyi miniszter által kinevezett rendező bizottság Porzolt Kálmán lapunk egyik szerkesztője indítványára elhatározta, hogy helyi versenyek rendezését elősegíti az összes tanintézetekben. Most tudathatjuk olvasóinkkal, hogy az ilyen helyi versenyek programja már elkészült s május első napjaiban fogja azt tárgyalni a miniszteriumban az erre kiküldött albizottság. E javaslat szerint minden iskola az iskolai év végével házi versenyt rendezhet. Rajta leszünk, hogy a program gyorsan keresztül menjen a bizottságokon és a miniszterium, az egyes iskoláknak idejében megküldhesse.

Alapított 1850. évben

Ö Felsége a király legmagasabb személyes elismerése! Minden verseny alkalmasával legelső érmeikkel tüntettett!

Gs. és kir. szabad. Chemiatech. ikt. Libotri. n. h. techn. graf. gumiáru és erömütáni és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

KAUSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR

egyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felsőes kir. család több tagjának, ugyszint a legmagasabb bel- és külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.

Budapest, Kilyótér 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6, saját házában.

KARLSBADI
cipő-külön-
legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-cipő-áru

a tavaszi és nyári idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel

korcsolyázó regatta-, velocipédező-, turista- és hegymászó tornaczipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonzól urak, hölgyek és gyermekek részér

ugymint: tisztí cipők, galoschnik vagy gumí cipők,

ugy szinte vízmentes cipőket és kényes lábra kü-

lönlegességeket nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerint leggyorsabban eszközöltetnek.

Hirdetések felvétetnek

a kiadóhivatalban

Budapest, VIII., József-körut 5. sz.

Különlegesség: Prince of Wales férfi-övek.

Az összes sport-
nemekhez szük-
séges ruházati
cikkek u. m.

Verseny és
fraining
INGEK,

uadrágok, sapkák és cipők legua-
gyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2—4

LAWN TENNIS CZIPŐK.

FLANELL INGEK.

Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.

Tisztelettel tudatjuk a nagyérdemű közönséggel, miszerint egyenruházati intéze tünkben 1891 szeptember hó 1ével egy külön

vivófelszerelési osztályt

nyitottunk, melynek műszaki vezetésére sikerült Fodor Károly urat, a műegyetem vivótanárát megnyerni.

IV. váczi-utcza 24.

WEINER és GRÜNBAUM,

csász. és kir., és portugál kir. udvari szállítók.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve és díjmentesen küldetnek. — Elárúsítóknak engedmény.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari egyenruha szállítók.

* Katonai vivó-iskolák és intézetek szállítói. *
Budapest, Károly-laktanya.

Ajánlják az összes sport egyleteknek — a katonai vivó-iskolák által kitűnőeknek elismert s egy elsőrangú katonai vivómester műszaki vezetése alatt készült

vivófelszerelési cikkeiket

Vivó-kard fényezett kosárral solingeni pengével ...	2.50
" " csiszolt " " " " " "	2.75
Vivó-tőr (Rapier) " " " " " "	1.60
Kard-álca vitorlavászonból " " " " " "	4.20
" " " " legujabb szerkezetű " " " " " "	7.50
" " bőrből " " " " " "	6.50
" " bőrből nyakvéddel " " " " " "	8.50
" kesztyű bőrből " " " " " "	2.—
" " " " tehénbőr kézelővel " " " " " "	2.80
Vivótőr-álca bőr szegélylyel " " " " " "	2.60
" " homlok- és fülvéddel " " " " " "	4.50
" -kesztyű kézelővel " " " " " "	1.60
Mellvédő vitorlavászonból kardviváshoz " " " " " "	6.50
" " bőrből " " " " " "	8.50
" " vitorlavászonból vitörviváshoz " " " " " "	3.—
" " bőrből " " " " " "	4.50
Vivó-ujj vitorlavászonból " " " " " "	3.20
" " bőrből " " " " " "	4.50
" "adrág vitorlavászonb " " " " " "	11.—
" " bőrből " " " " " "	15.—
Box-kesztyűk párja bőrből " " " " " "	10.—
Párbaj-kardok, párja " " " " " "	12.—
" " " " " " " " " " " "	20.—
" " " " " " " " " " " "	25.—
" " " " " " " " " " " "	38.—

Részletes nagy képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Megrendelések utánvétellel rögtön fogatosítottatnak. Megrendelést bármely tárgyra elfogadunk. Sürgöny cím: Tiller udvari szállítók, Budapest.

ALAPITTATOTT 1865

GEITTNER és RAUSCH

Budapest, VI., Andrassy-ut 8.

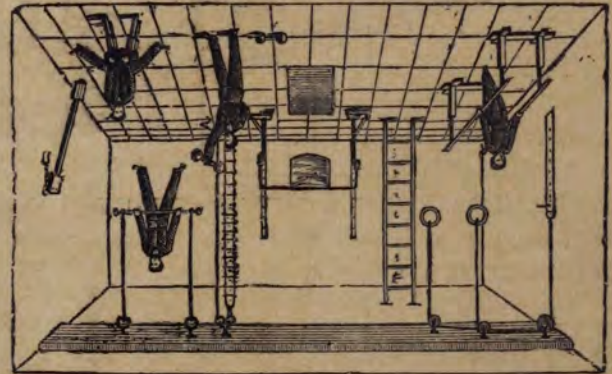
Ajánlják nagy választéku

torna-eszközeiket,

szoba és szabadbani tornaszatban

súlyzók, tornabotok, nyújtók stb. torna-
termek felszerelése előírás szerint.

A tornaszerek a legszolidabb kivitelben készített-
nek és jutányos ártételek mellett szállítanak.

A kizárólagosan szabadalm. szivarkahüvely előnyei.

Minden hüvely szopókájánál szabad szemmel is látható háló van alkal-
mazva, mely megakadályozza:

1. hogy a dohánypor és az apró dohányrészeeskék a szájba hatoljanak.
2. Hogy a dohány a nyelvhez tapadjon; 3. a háló apró lyukacsai által a füst meg-
oszlik és nem oldalt jő ki a dohány és papír között, mint ez más szivarkahüvelyek-
nél tapasztalható. 4. a szivarka egyenletesen ég; a háló a dohány nikotin tar-
talmát magába szívja, a szivarkan nem támad zsradékfolt s így teljesen elszív-
ható, 6. a hüvelyek valódi francia szivarkapapírból készülnek, 7. a nikotin-
fogó meggátolja, hogy a száj a sokszor utálatos dohánynedvtől kellemetlen sza-
gúvá legyen. E hüvelyek a legtöbb dohánytözsdeben 100-anként 20 krért kapha-
tók. Nagyban kapható minden papír- és nürnbergi nagykereskedésben.

Budapesti főraktár Löw Náthánnál Szerencsen-utcza 7—9. sz.
hol egyszersmind a legujabb „Regalita“ papirszipkák nyelv- és szájpaddás-védő-
vel 10 darabos dobozokban 10 krért kicsinyben is kaphatók.

Kitüntetett;
Bécsben 1890.

Kitüntetett
Bécsben 1890

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Majelen havonkint kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest, József-körút 5. szám.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az „Achiles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivő-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a „Kolozsári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Főv. Vivő-Club,“ a „Körmendi Athletikai Club,“ a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl.“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Po zsonyi Hajós-Egylet,“ a „Po zsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja Ujhelyi Korcsolyázó-egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvas Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhely Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycl) Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarországi összes tanintézeteknek.

TORNA

Intézeti tornaversenyek.

(Értekezlet a közoktatásügyi miniszteriumban.)

Az országos tornaversenyek rendező bizottsága *Berezviczy* Albert államtitkár elnökele alatt f. hó 9-ikén értekezletet tartott a miniszteriumban, melyen letárgyalta azon helyi tornaversenyek programját, melyeknek rendezését *Porzsolt* Kálmán indítványára a multkor elhatározták. A helyi versenyeket a bizottság egyes intézetekre szorította s így találóbb czim az „intézeti tornaverseny“ *Szedlacsek* Lajos tett ugy erre mint a fővárosi iskolák által a király jubileuma alkalmából rendezendő torna-ünnepélyre vonatkozólag, melyet *Porzsolt* Jenő sürgetésére fogadott el a bizottság, javaslatokat. E javaslatok ellen leginkább csak styláris szempontból tettek kifogást s ime itt közöljük a vidéki iskolák számára az intézeti tornaversenyekre vonatkozó javaslatot, a mint azt a bizottság a miniszter elé terjesztette. E javaslat alapján a vidéki iskolák nemsokára felhívást kapnak a miniszteriumtól, hogy lehetőleg szintén a király jubileuma idején az ország minden részében tornaversenyt tartsanak. A specialis fővárosi tornaünnepélyre vonatkozó programot nem közöljük, mert azt rövid uton közöljük a fővárosi tornatanárokkal. Ime itt közöljük a vidéki intézeti tornaversenyekre vonatkozó tervet:

* * *

Javaslat az 1891/2-iki év végén tartandó intézeti torna versenyek tárgyában.

Valamennyi polgári- és közép fiúiskola s tanítóképző intézetek házi tornaversenyt rendeznek f. é. június hó

első haamadában, a rendes előadások vége s az elmélet vizsgálatok sorának megkezdése közt.

A középiskolák alsó 4 osztálya együtt egyetlen délután, felső 4 osztályuk pedig másik délután versenyezvén korukhoz és képességükhöz mért csoportban, — ez egyszerűs mind az illető osztályok tornavizsgálata lesz. A vizsgálat e verseny-jellegű szervezése azért szükséges, hogy egy részt az elmaradottabb gyengébb tornászokban is fölkeltse a nagyra törést, másrészt hogy az 1893-ban feltornyosodó országos tornaversenynek méltó előkészítője legyen, melyből az iskola fejlettségére, egyes hiányán javítani az 1893-ki év kilátásaira következtetéseket, vonni lehessen, s hogy az erők egyáltalán feszültségben maradjanak, és nekeljen a 92/93-adiki iskolaévben mintegy elülről kezdve mesterségesen fokozni a zsenge tornászok jártasságát. Az illető tornatanárok/ első sorban önmaguknak lelkiösmeretesen adnak számot a reájok bizott intézett képességéről, szükséges ennélfogva, hogy minden osztály minden tornásza részt vegyen az összes gyakorlatokban ez utóbbiak pedig a tornatananyagra vonatkozó ministeri utasítás teljes körét betöltsék.

A tanítóképző-intézetek, miután torna-tananyaga a középiskolák felső felének felel meg de kapcsolatban áll a tornatanítás módszerének elsajátításával: e versenyen vagyis vizsgálaton a tanulmányaikat végző növendékek vezetni fogják az intézet mellett remélhetőleg fennálló gyakorló iskola (vagy más elemi iskola) tanulóinak tornázását:

A versenyt vezető tornatanároknak rend és fegyelem dolgában segédkezést nyújtanak az „elméleti tárgyak tanárai.

A növendékek lehetőleg egyforma ingben és sapkával jelennek meg.

A vizsgálati verseny színhelye minden esetre tágas alkalmas szabad tér- a minőt remélhetőleg minden város fog állandóan a tanuló itjuság rendelkezésére bocsátani.

Hivásanak meg a csoportos tornavizsgálatra a tanuló hozzá tartozói, az illetékes hatóságok és általán az érdeklődők.

Sorrend

1. *Felvétel.* A növendékek az intézetből zászló alatt, esetleg dobszó mellett kettős rendszlopban kivonulnak az ünnep színhelyére.

2. *Katonai gyakorlatok.* A katonai gyakorlatokat lehetőleg osztályonként s az illető növendékek korához és értelmi fokához képest, az utasításokban foglalt összes anyagokban mutatják be, mindössze nem több mint 30 perc alatt.

3. *Szabadgyakorlatok.* A szabadgyakorlatokat mind a négyosztály egy-egy oszlopban ugyanegyütemre, egyöntetűen végzi. Ez 10 perczig tart. A 4 felső osztály esetleg sulyzóval, vasbottal buzogánnyal végzett gyakorlataikat mutatják be.

4. *Szertornázás.* Ha a vizsgálati verseny színhelye nem volna felszerelve oda szállítandók az iskola hordozható tornaszerei. A vizsgálat lehetőleg úgy mutassa be a szereken tornázást amint évközben: tanítatott az alsó 4 osztályét mint az osztálytornázást, a felsőket csapatokban. Ez mintegy 20 legfeljebb 30 perczet vesz igénybe.

Játék: Az egyes osztályok a tornatér más-más tagjában $\frac{1}{2}$ órát szánnak egy-egy társasgyakorlatra (pl. kötélfuzás tömeg ellen) lapda,- vagy az illető vidéket jellemző játékra.

Verseny: Módot kell nyújtani arra hogy a tornavizsgálat utolsó szakaszában a versenyekben a kevésbé kiváló tornászok és; a középszerűek élénken részt vegyenek ők teszik ugyanis zömét az ifjúságnak minden iskolában az ő elhanyagolások (a néhány kiváló kedvéért) nevelés-tani képtelenség volna. Az osztályok a testgyakorlat következő fajaiban versenyeznek.

I. és II. osztály 100 méter: futás és ha van hozzá póznasor mászás.

III. és IV. osztály futás (100 m.) mászás, távolra és magasra ugrás.

V. és VI. osztály: kötélmászás futás (150 m.) esetleg akadályal távolra és magasra ugrás 10 kilogrammos vasgolyódobása távolra és magasra. Esetleg kopjajetés.

VII-VIII. osztály: gyakorlatok lovon, korláton, nyújtón szigoruan csak az utasítások szabta kereten belül futás (150 m.) távolra és magasra ugrás *deszka nélkül* ruddal ugrás kopjajetés 10 kilogrammos vasgolyó dobása.

A versenyeket a tornatanár jelöli ki az itt mellékelt versenyszabályokhoz alkalmazkodva. A versenybizottságot az igazgató a tornatanár s az intézet egymás tanára alkotja. A győztesek díja elismerő okirat, mely az igazgató s a tornatanár aláírásával megnevezi a győztes által elért eredményt.

A tornavizsgálat lefolyása ismertelve lesz az iskola évi értesítőjében a győztesek és elért eredményeik pontos felsorolásával. A reá vonatkozó s itt mellékelt stáztika-iv egyik kitöltött példánya az iskola irattárában őrzendő; másika pedig a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszternek szolgáltatandó be.

Pórszóló Kálmánnak azon indítványa fölött, hogy a kormány az összes törvényhatóságokat hívja föl *játékterek* berendezése, a vitát a jövő ülésre halasztották, a melyen tárgyalni fogják Kun Gyula fővárosi tanácsnoknak a jövő évi *országos tornaünnepélyre* (talán tornaverseny?) vonatkozó s alább egész terjedelmében közölt javaslatát.

* * *

Ifjusági országos tornaünnepély

(Javaslat.)

I. Első lépés az országos tornaverseny felé az egyes tanintézeteknek házi versenyére vonatkozó központi intézkedés; mert ez azonkívül, hogy tájékoztatást nyújt a felől, hogy milyen képzettségi fokot értek el általában az iskolai tornázók és hogy ennél fogva az országos tornaünnepély programja ésszerűen és az elbukás veszélye nélkül mily határok között mozoghat, még annak az elérése is szolgál, hogy a központból kiadott utasítások és figyelmeztetések folytán az iskolai tornázás általában egységes elvek szerint fejlődik tovább, a minek előnyét tovább fejtegetni egészen felesleges lenne.

Az iskolák házi torna versenyére vonatkozólag Szedlacsek Lajos ur által kidolgozott tervezetet egészen alkalmasnak tartom arra, hogy az tárgyalási alapul elfogadtassék s a benne lefektetett elvek és részletek figyelembe vételével, a tanintézetek számára a gyakorlatok és versenyek programja a verseny szabályzattal együtt, a központban megállapitassék.

Vezérelvül nézetem szerint a gyakorlatok és versenyek programjának megállapításánál az lenne kitűzendő, hogy oly közös, és verseny gyakorlatok vétessenek fel első sorban, a melyek az iskolai tornázás természetes egymásutánban történő fejlődésénél fogva ugyszólván minden olyan tanintézetben, a melyben több kevesebb segéd-eszköz felhasználása mellett, a rendes tornázás tűrhető módon áll, a rendes és nem szokatlan gyakorlatok sorába vannak felvéve.

Ez azért fontos, mert nekünk Magyarországnak mindent el kell kerülni, a mi bármily tnkintetben is arra vezethetne, hogy az iskolai tornázás népszerűvé tétele csorbát szenvedjen.

Már pedig ha az orzágos ünnepélyre előkészítő iskola házi versenyek anyagául oly gyakorlatok vétetnének fel tulnyomólag, a melyekre csak kiválóan gyakorlott tornászok alkalmasak, akkor a gyengébb, a kevésbé gyakorlott növendékek maguk és hozzátartozóik is lassankint elkedvetlenednek s könnyen az a téves meggyőződés keletkezik bennük, hogy a tornaünnepélyek csak a kiváltságosoknak valók, hogy ott nincs helyük azoknak akik bármint igyekeztek is évközben, esetleges testi gyöngegségük miatt, annyira nem vihették, hogy egyenként is érvényesülhessenek.

Ha ez az alapelv elfogadtatik helyesnek, akkor ebből önként következik az, hogy az iskolai tornázás népszerűsítése érdekében és azon czél elérése végett, hogy a tornázás idővel a nemzet egészének husává és vérévé váljon úgy az egyes tanintézetek házi tornaünnepélyein, valamint az országos ünnepélyen is, első sorban arra kell törekednünk, hogy első sorban tömeges tornázást mutassunk be, ebbe vonjunk, bele mindenkit aki általában alkalmas testü tanuló és kövessük azt az elvet lehetőleg a szergyakorlatoknál is mert csak ily módon győzhetjük meg úgy a tanuló ifjúságot valamint a közönséget is arról, hogy a tornázás ép oly közös kincset képez mint a szellemi oktatás, a melyből megfélelő képesség és szorgalom mellett minden ifju megszerezheti a maga részét.

Nagyon természetes, hogy a most elmondottak nem zárják ki az ugynevezett mű szabadgyakorlatoknak s a kézi szerekkel kapcsolatos szabadgyakorlatoknak (botokkal) (buzogányokkal) való bemutatását, valamint a csapatonkénti bemutatását oly szergyakorlatoknak tenni a melyek már a közönséges átlagos képzettségnél többet

igényelnek. De ez a felállított elv helyességét meg nem dönti, mert a fődolog a bár szűkebb határok között szorított tömegesség elve sértetlenül marad és az ily külön csapatokban bemutatott gyakorlatok inkább buzdításul szolgálnak az elmaradottaknak arra hogy fokozott tevékenységgel arra törekedjenek, hogy jövőre ők is bejuthassanak az ily minta csapatba.

Hogy azok a miket elmondottam, megfelelnek a valóságnak, a múlt évben tartott ifjúsági tornaünnepély eredménye igazolja, mert általánosan elismerte azt mindenki, hogy az ünnepélynek azon része tett igazi jó hatást, és kellett igazi és állandó érdeklődést, amely az ifjúság tömeges felvonulását, szabadgyakorlatait, valamint csapatonkénti szerygyakorlatait, ide értve a minta csapatoknak külön mutatványait is, foglalta magában.

Már pedig ezen méltán jó hatást kellett gyakorlatokat az egyszerűség és a természetes egymásból fejlődés jellemezte.

II. Másodsorban a versenyekről kell beszélni:

A múlt évi országos ünnepen a versenyek voltak azok, a melyek összeségükben a várt hatást nem eredményezték, habár egyénenként szép sikert mutattak is fel.

Eznek okait keresve, első sorban arra jutnak, hogy az előkészületre csak rövid idő lévén szánva, sem a versenyek anyagát sem a résztvevők számát, sem a versenyzők oekonomiáját (idő, hely stb.) kellőleg rendezni és megállapítani nem lehetett, ami igen természetesen untató és zavdró aránytalanságokra vezetett, amik abban nyilvánultak, hogy egyes verseny csoportok igen hosszú időt vevén igénybe, másokét rövidíteni s egyik másik versenyt, vagy egyéb érdekes gyakorlatot egészen elhagyni kellett. —

A második oka ezen bajoknak az volt, hogy a versenyek nem szorítottak tisztán olyanokra, a melyek az iskolába járó ifjúság rendes iskolai tornáztatásának természetes eredményeként, mint egy legnemesebb gyümölcsként jelentkeztek volna és így mint egy természetes betelődését képezték volna a tömeges szabad és rendgyakorlatokon mint széles és biztos alapon felemelt szertornázás szép épületének, hanem terveztek és voltak oly versenyek is, melyeknek résztvevői, csak közvetlen a versenyre készültek, erre idomították magukat.

Nem akarok én ny szóval sem támadást intézni az athletika ellen, ha az athletika fogalma úgy határozatlik meg, hogy az athleta, vagyis a nálunk elterjedt és jogosulttá vált felfogás szerint, egyes testgyakorlati ágakban a gyakorlott tornászoknál is inkább kiképzett s az általa művelt testgyakorlati irány tekintetében feltétlenül nemcsak versenyképes, de a versenyképességre fokozott ügyességénél fogva a gyakorlott tornászoknál is jogosultabb egyén ily tulajdonságokat esetleg vele született testi szervezésében rejlő külön előnyökön kívül csak a rendszeres tornázás útján szerezhethet, és hogy ennél fogva az atletikai versenyekben például az ugrásban győztes csak azt igazolja hogy a vele egyenlően képezett s vele együtt egyenlő buzgósággal működött társai között győztes lett, ezért mert annyit tudott mint a vele versenyzők legjobbjai s hogy győztes lett, ezt a természet által születésénél fogva neki juttatott ugrási képességi többletnek köszönheti.

Végre is, minden testgyakorlati versenyben a tapasztalat szerint az utóbbi tényező a döntő, feltéve azt, hogy minden versenyző egyenlő óvatossággal és ügyelettel lát a munkához s e tekintetben de csakis ebben, nincs különbség a torna verseny és az athleta verseny között.

Ha az atletikának ezen definitiója elfogadtatik, akkor már a tornászot és az atletikát csak az az egy

választja el egymástól, hogy a tornászot soha sem engedheti meg az emberi szervezetnek céltalan és károssá válható túl feszítését, míg az athletika az ő *kitartó* futásaival és *kitartó* gyors meneteivel pusztán csak a versenyzési célból is, igen könnyen veszélybe dönti a versenyzőt.

Az elmondottakból az következik, hogy az atletikának nevezett testgyakorlók, amennyiben rendszeres tornázás útján haladtak, az ifjúsági tornaünnepélyre bocsáthatók, de csak oly versenyekkel, melyeknek feladatai tapasztalat szerint a szervezetre károsan nem hatnak, mert nem azért gyakoroljuk testünket, hogy a versenyekben győztesek legyünk, hanem azért, hogy erőt, kitartást, ügyességet és állandó egészséget szerezzünk és biztosítsunk magunknak és képesekké váljunk arra, hogy az élet válságos pillanataiban magunkon és embertársainkon segíthessünk.

Ha mindazt, amit elmondottam, összefoglaljuk, megeljük az iskolai házi tornaünnepélyeknek és ezzel együtt az országos tornaünnepélynek anyagát is, ami röviden a következő.

1. Szabad és rendgyakorlatok természetes, de mindenestre a kivétel tekintetében vigyázatot és gyakorlott-ságot igénylő tag mozgásokkal.

2. Műszabadgyakorlatok kézi szerekkel, minta-csapatokként.

3. Játékok iskolánként.

4. Szerygyakorlatok iskolánkénti csoportokban valamint egyes csapatokban.

5. Külön még nem eléggé elterjedt gyakorlatok és játékok bemutatására.

6. Versenyek:

A.) Szabad és rendgyakorlatokkal iskolánként.

B.) Szerygyakorlatokkal csapatonként.

C.) egyéni versenyek és pedig:

a.) rövid futás

b.) ugrás

c.) kisebbeknél karó és kötélmászás

d.) nagyobbaknál egyéni versenyként sorgyakorlatok.

e.) Súlydobás, gerelyvetés

f.) súlyemelés de a legnagyobb óvatossággal.

A versenyzők számának meghatározhatása és kellő korlátozhatása végett kimondandó lenne az, hogy csak oly tanintézetek növendékei vehetnek részt az országos ünnepélyen, a melyekben a tornázás rendszeresen gyakoroltatik és hogy az előre kihirdetendő országos versenyekre csak azon ifjak bocsáthatók, akik megelőzőleg az illető iskola házi versenyén első, második, esetleg harmadik díjban vagy dicséretben részesültek, feltéve mindig azt, hogy az ily győztesek egyébként is legalább elégséges osztályzattal bírnak.

III. A kerületi versenyeket illetőleg az a nézetem, hogy ezeket egyelőre talán mellőzni lehetne, mert igen sok tényezőtől függ úgy anyagi mint erkölcsi sikerünk.

Függ attól, hogy az illető város, amely legalkalmasabb lenne a kerületi verseny megtartására, hajlandó e arra, hogy meghozza az elkerülhetetlen anyagi áldozatot.

Attól is függ, hogy a különböző felsőbb hatóságok néhol helyi patronatusok alatt is álló közép iskolák feljebbvalói között létre hozható-e minden pontra nézve az egyetértés, mert az ilyen dolgot rendelettel eligazítani nem lehet.

Nézetem tehát az, hogy a kerületi versenyek eszméje el ne ejtessék ugyan, de azoknak aktiválása most vétessék le a napi rendről, anélkül azonban, hogy a kérdés tanulmányozása elejtetnék.

Budapest, 1892. évi május hó 6-án

Kun Gyula

LÖVÉS ZET

Budapesti polgári lövész-egyesület.

Megnyitó lövészet

A budapesti polgári lövész-egyesület által 1892. évi május hó 1-én a magyarországi felvidéki inségesek javára tartott „Megnyitó nagy lövészet” alkalmával a következő czéllövők nyertek:

I.

A 150 méter távolságu „Verseny” czéltáblán.

1 díj Freiburger Pál, 2 díj Konda Samu, 3 díj Gabrinyi Samu, 4 díj Oberwalder Alajos, 5 díj Benkő Ferencz, 6 díj Némai Antal, 7 díj Tamássy Lajos, 8 díj Harsányi István, 9 díj Dr. Arnstein Mór, 10 díj Dr. Mesztricz Mátyás, 11 díj Jellenik Antal, 12 díj Lax Adolf.

II.

A 150 méter távolságu „Rendes” czéltáblán:

a) Középlövések:

1 díj Wolf D. György, 2 díj Gabrinyi Samu, 3 díj Reisch Zoltán, 4 díj Welsch Emil, 5 díj Harsányi István, 6 díj Némai Antal, 7 díj Jellenik Antal, 8 díj Binder Pál, 9 díj Deván Károly, 10 díj Dr. Arnstein Mór.

b) Kördíjak:

1 díj Némai Antal, 2 díj Jellinek Antal, 3 díj Gabrinyi Samu, 4 díj Konda Samu, 5 díj Dr. Mesztrits Mátyás, 6 díj Benkő Ferencz.

III.

A 225 és 300 méter távolságu „Honv.” czéltáblán:

a) Közép lövésekre:

1 díj Gabrinyi Samu, 2 díj Reich Zoltán, 3 díj Konda Samu, 4 díj Welsch Emil, 5 díj Morelli János, 6 díj Oberwalder János, 7 díj Benkő Ferencz, 8 díj Binder Pál, 9 díj Litschauer József, 10 díj Havas Sándor.

b) Kördíjakra:

1 díj Némai Antal, 2 díj Tamássy Lajos, 3 díj Gabrinyi Samu, 4 díj Dr. Mesztrics Mátyás, 5 díj Welsch Emil, 6 díj Oberwalder János.

IV.

A pisztoly czéltáblán:

a) Közép lövésekre:

1 díj Dr. Axaméthy Lajos, 2 díj Mihályi Ferencz, 3 díj Tamássy Lajos, 4 díj Rosconyi Károly, 5 díj Wolf D. György, 6 díj Palotay Rezső, 7 díj Harsányi István.

b) Kördíjakra:

1 díj Harsányi István, 2 díj Dr. Axaméthy Lajos, 3 díj Tamássy Lajos, 4 díj Gabrinyi Samu, 5 díj dr. Jaritz András, 6 díj Mihályi Ferencz, 7 díj Rosconyi Károly.

V. Höglövészet:

1 díj Forche Románé, 2 díj Kobsinek Teréz, 3 díj Jaritz Andrásné.

Összes lövések száma 6587.

A déli lövész ebéd alatt Érczhegyi Ferencz főlövész-mester Ő felsége a király egészségére — mozsár durrogatások között — üritette poharát, Szabó M. Ferencz, József főherczegre és családjára, Ribáry József, Havas Sándorra, Darányi Ignác az egyesületre és érdemes elnökére: Érczhegyi Ferencz főlövész-mesterre, Freyberger Pál: Kirner Józsefre, Havas Sándor: Ribáry Józsefre.

A kedvezőtlen idő daczára eléggé látogatott volt a nagy terem is igen díszes közönség által, kik a zenekar kitűnő előadásaiban gyönyörködtek, este a fiatalság tánczra perdült, hajjalig hódolva Therpsychore isten asszonynek.

Az inségeseknek körülbelől 150 frt (a tiszta jövedelem) fog jutni.

Lakner János.
jegyző.

Rendes díjlövészet.

A budapesti polgári lövőházban 1892. május hó 8-án tartott rendes díjlövészetben a következő czéllövők nyertek:

A 150 méter távolságu rendes czéltáblán 20 lövés közül legtöbbször talált: 1. Némai Antal, 2. Benkő Ferencz, 3. Welsch Emil, 4. Oberwalder Alajos, 5. Jellinek Antal.

A 150 méter távolságu rendes czéltáblán középlövésre: 1. Jellinek Antal, 2. Wolf D. György, 3. Deván Károly, 4. Welsch Emil, 5. Oberwalder Alajos.

A pisztoly czéltáblán 20 lövés közül legtöbbször talált: 1. Jaritz András, 2. Harsányi István, 3. Dr. Axaméthy Lajos, 4. Wolf D. György, 5. Rosconyi Károly.

A pisztoly czéltáblán középlövésre: 1. Harsányi István, 2. Dr. Axaméthy Lajos, 3. Wolf D. György, 4. Jaritz András, 5. Forche Román.

Mély lövés. A kezdők czéltábláján: Kördíjak. 1. Gr. Keglevich Emil, 2. Arnold Róbert, 3. Forche Román, 3. Keglevich Emil.

A kezdők pisztoly czéltábláján legtöbbször talált: 1. Forche Román, 2. Keglevich Emil.

Összes lövések száma 2080.

Érczhegyi Ferencz
főlövész-mester.

ATHLETIKA

Lawn-tennis-verseny.

(Képpel.)

Hogy Angliában a testedző sport mily magas lendületet nyert, azt igazolja az a körülmény is, hogy ott a nők is részt vesznek nyilvános versenyekben, a mit nálunk még shokingnak tartanak. Ezuttal egy lawn-tennis versenyt mutatnak be képpen, mely verseny — nem leginkább illik a nőkhöz. Tartozunk azonban azt elismerni, hogy a *Stefánia yacht-egyesület* Balatonfüreden

Lawn-tennis verseny.

és a *budapesti lawtennis-club* hasonló versenyek megtartása érdekében a főrangú hölgyek körében sikeres kísérleteket tettek — persze a nyilvánosság kizárásával

Játékok a szabadban.

Gujázás.

A gujázáshoz kell egy körülbelül 60—80 cm. hosszú, hüvelyk vastagsáú sima, könnyű bot és egy 6—8 cm. hosszú pálczika.

A hosszabb a „gujaütő“, a rövidebb a „guja“.

A játzók (bármennyi lehet) két egyenlő erős és ügyes csapatra oszlanak. Egyik künn, a másik benn van.

A benlevők egyike, a gujaütő botot marokra fogja s a keze felett keresztbe az öklére fekteti a gulyát. Azután egy gyenge lökessel felhajtja s a bottal eluti. A többiek vagy kifogni, vagy legalább utjában akadályozni törekednek a guját. A hol megáll, onnan a künn levők egyike igyekszik vele megdobni az ütő mellett felállított karót, vagy az ütő körül huzott körbe vetni a guját. Az ütő, akár karóra játzák, akár körre, úgy a karótól, mint a körtől eláll egy lépést és a beledobott guját visszaüti és azon visszaütéskor a hova a guja esik, onnan mér a gujaütő botjával. És a hanyat mér, annyi botjok van a künnlevőknek. Ha esetleg a ledobott guja éri a czölöpöt (karó), vagy a körbe esik, az ütő leszáll és más áll helyére. Akkor is leszáll, ha a guja oly közel esik a kör széléhez vagy házához, hogy egy bot nem telik ki. Ha a játzók bármelyik csoportja ki tudta csinálni az előre meghatározott mennyiségű, például 1000—2000 stb. botot, akkor következik a büntetés, mely annyiból áll, hogy a nyertesek egyike balkézével eldobja a guját, a mennyire tudja és a vereséget szenvedettek fél lábba állva a gujaig és visszasántálnak. De ezen idő alatt nem szabad a lábat sem megcserélni, sem leereszteni a földre

Megesik, hogy az ütő a guját egyszer, kétszer nem éri, ez a kinlevőknek haszon, mert a kinlevők egyike a harmadszor kiütött guját lába fejére téve, az ütő felé rúgja és a hová esik, onnan dobja meg a karót vagy onnan veti a körbe. Ha háromszor nem éri, leszáll.

Csürkőzés

Csinálnak fából egy újjnyi hosszúságú kúpot, ez a csürök. Elővesznek egy 4—6 deciméter hosszú deszkát, annak egyik végét egy köre helyezik, hogy a deszka lejtősen álljon. A deszka lejtőjére állítják a csürköt. Az így felállított eszköz körül egy méter átmérőjű kört húznak a földön. Mikor ez mind megvan, a fent levők csoportjából egyik egy rövid botot a csürökre hajt úgy, hogy a csürök mentül messzebbre repüljön, a bot meg mentül közelebb maradjon a méthához. A lent elszórtan állók a csürök után futnak, a fönt levők pedig a bot után. Ha a csürköt sikerült a körbe bedobni úgy, hogy ott maradjon, mielőtt a fent levők valamelyike a kezébe kaparított bottal a deszkát megütné, akkor a pártok helyet cserélnek. Ellenkező esetben a következő üt a csürökre, és így tovább.

A csürkőzök két pártjának megválasztása úgy történik, hogy kettőt megbiznak a válogatással. Egyik válogató azt mondja „adj“, a másik azt feleli rá „végy“. Mire az első megnevezi azt, a kit választ. A másik hasonlóképen cselekszik.

Ki fent, ki lent? Ez nagy kérdés. Úgy döntenek el, hogy A. mintegy két lépésnyi távolságról a csürkölő bo-

tot odadobja B.-nek, de úgy, hogy a bot függőlegesen repüljön. B. markával megfogja a botot, s függőleges helyzetben tartja. Erre A. a B. fogása felett egyik kezével szintén megfogja a botot, felette meg B. a másik kezével, azután e felett A. a másik szabad kezével. Ez így megy mindaddig, míg a bot csúcsához nem érnek. Ilyenkor azon igyekszik mindenik, hogy vagy semmi se jusson neki az utolsó fogásra, vagy pedig jó darab, mit erősen meg lehet fogni. Tehát majd megkeskenyítik, majd megszélesítik a fogásokat. Most a melyiknek nem jutott fogás a bot végén, az a tartott botnak neki feszíti a kis újját, ad neki egy pár lendítést, azután a botot teljes erejével megkísérli kiütni a másik kezéből. Ha kiüti, az ő pártja van fent, ha nem bírja kiütni, lemennek.

(Szombathely.)

Földi guja.

Játzszak három darab fával. Egy kicsiny darab a guja, egy hosszabb a nyele, és egy bot szolgál az elütésre. A játzók két csoportra oszlanak; egyik csoport bennmarad, a másik csoport kimegy. A bennmaradó csoport az egy hoszúkás lyukat, ebbe hárántékosan beállítja a guja nyelét, s a guja nyelének lyukba tett végire keresztbe oda teszi a guját. Ekkor egyik a pálczájával megüti a guja nyelének felső végét, mire az lebillen, s kukra a vetia guját, melyet aztán a künnállók törekednek kifogni. Ha nem fogták ki akkor a guja nyelét a lyukon keresztül fekteti az ütő, és a künnlevőknek meg kell azt dobniok a gujával. Ha sem a guját ki nem fogták, sem a nyelét meg nem dobták, akkor az előbbi ütő tovább üt; ha pedig kifogták a guját, vagy megdobták a guja nyelét, akár pedig dobáskor a guja bele ment a lyukba, akkor az ütő nem üt többször, hanem üt az, ki utána következik. Mikor mindenik ütött a benn levők közül, és mindenik lesült, akkor a künn levő csoport megy be, és a benn levők mennek ki.

(Maros-Keresztúr.)

(M. J. Gy.)

A „Zsombolyai Athletikai Club“ választmánya f. hó 1-én tartott ülésében elhatározta, hogy a most jövő nyáron ismét házi versenyt rendez. E verseny „tervezete“ (propositiói): I. Sik verseny (járás) 1609. m. 8. p. belül. II. Távugrás 530 cmtől. III. Sikfutás 1000 m. 3 p. belül. IV. Kerékpár verseny 3218 m. V. Súly dobás 8 kilóval. VI. Gátverseny 320 m. 10 drb. 85 cm.-es gáttal. VII. Kardvívás. VIII. Magasugrás 150 cmtől. IX. Athletikai gyakorlatok (súly-emelés, rudugrás, szergyakorlat, stb.) X. 200 m.-es vigaszverseny. — A verseny napja június 29-ike. A győztesek az egylet szépen kiállított monogramját kapják díjul.

Lapdázás. Utóbbi időben a club tagjai a lapdázást kezdték művelni. A „méta“ és „kör“ voltak a kedvelt játékok. — Rendes résztvevők voltak: ifj. Ferch J. Gasparics Gy., Geml Imre, Halm J., Horváth Z., ifj. Koch J., Kravits J., Porschl V., Reichrath M., Ruttner J., Schira B., Spuhler A. és F., Stoffel J., ifj. Várnay J., Vild Kár.

Állandó gyakorló és versenypálya terve foglalkoztatja most a választmányt, s remélhetőleg az őszig eredményt fog elérhetni.

S.—s.

A magyar athletikai club fájdalommal jelenti szeretett elnökének Esterházy Andor grófnak, 1892. évi április hó 28-án Sárosdon történt hirtelen elhunytát. A gyászszertartás április hó 30-ikán délelőtt 11 órakor Sárosdon (Fehérmegye) tartatott meg. Áldás emlékére!

CSÓNAKÁZÁS.

A csónakázás megkezdődött a Dunán. Ugy a Neptun, mint a Nemzeti és a Hunnia csónakázó-egyesületek csónakházaiban élénkség uralkodik. A Stefánia Yachht-egylet balatoni programjáról még nem kaptunk értesítést.

TURISTA-SPORT.

A magyar turista-egyesület Porzsolt Kálmán indítványára föl kérte a Dunántúli közművelődési-egyesület, hogy a Dunántúlra rendezzen turista kirándulásokat. Eötvös Loránt báró a turista-egylet elnöke meleg hangú levélben válaszolt a fölhívásra s megígérte, hogy a kérésnek eleget fog tenni a vezetése alatt álló egyesület.

USZÁS

Az uszás az iskolákban. A mi programunknak ismét egy új pontja valósult meg: a közoktatásügyi miniszterium megtette azt, a mit épen kilencz esztendeje kérünk tőle: rendeletben ajánlotta az uszás fölvételét az iskolai testezés keretébe.

Alapított

1850. évben

Ő Felsége a király legmagasabb személyes elismerése! Minden verseny alkalmával legelső érmeikkel kiüntették!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai labororium, hectograf-, gummiáru és erömütáni és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR

vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyazint a legmagasabb bel- és külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója. Budapest, Kigyótér 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6. saját házában.

Porzsolt Ernő

műépítész és építőmester

építési irodája

Budapest, VIII. Röck Szilárd u. 4.

elvállal mindennemű építkezéseket, tervek készítését és kivitelét: palotákat bérházakat, nyaralókat, tornacsarnokokat, csónakdákat, versenypályákat stb

KARLSBADI

cipő-különlegességek.

Kajári Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-cipő-árukat a tavaszi és nyári idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel korcsolyázó regatta-, velocipédező-, turista- és hegymászó tornaczipőket, vadász csizmákat mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére ugymint: tisztí cipők, galoschnik vagy gumi cipők, úgy szinte vízmentes cipőket és kényes lábra különlegességeket nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerint leggyorsabban eszközöltetnek.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban

Budapest, VIII., József-körút 5. sz.

Különlegesség: Prince of Wales férfi-övek.

Az összes sportnemekhez szükséges ruházati cikkek u. m.

Verseny és Training INGEK,

nadrágok, sapkák és cipők legnagyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2-4

Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.

LAWN TENNIS CZIPŐK.

FLANNEL INGEK.

Tisztelettel tudatjuk a nagyérdemű közönséggel, miszerint egyenruházati intéze-
tünkben 1891 szeptember hó 1ével egy külön

vívófelszerelési osztályt

nyitottunk, melynek műszaki vezetésére sikerült Fodor Károly urat, a műegyetem
vívótanárát megnyerni.

IV. váci-utca 24.

WEINER és GRÜNBAUM,

csász. és kir., és portugál kir. udvari szállítók.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve és díjmentesen küldetnek. — Elárusítóknak engedmény.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari egyenruha szállítók.

✧ Katonai vivó-iskolák és intézetek szállítói. ✧
Budapest, Károly-laktanya.

Ajánlják az összes sport egyleteknek — a katonai
vivó-iskolák által kitűnőeknek elismert s egy elsőrangú
katonai vivómester műszaki vezetése alatt készült

vívófelszerelési cikkeit

Vívó-kard fényezett kosárral solingeni pengével ...	2.50
" " csiszolt " " " "	2.75
Vívó-tőr (Rapier) " " " "	1.60
Kard-álca vitorlavászonból ...	4.20
" " " " legujabb szerkezetű ...	7.50
" " bőrből " " " " "	6.50
" " bőrből nyakvéddel ...	8.50
" kesztyű bőrből " " " " "	2.—
" " " " tehénbőr kezelővel... ..	2.99
Vívótőr-álca bőr szegélylyel ...	2.60
" " homlok- és fülvéddel ...	4.50
" -kesztyű kezelővel... ..	1.60
Mellvédő vitorlavászonból kardviváshoz... ..	6.50
" " bőrből " " " " "	8.50
" " vitorlavászonból vívtőrviváshoz ...	3.—
" " bőrből " " " " "	4.50
Vívó-ujj vitorlavászonból ...	3.20
" " bőrből " " " " "	4.20
" " nadrág vitorlavászonb ...	11.—
" " bőrből " " " " "	15.—
Box-kesztyűk párja bőrből ...	10.—
Párbaj-kardok, párja... ..	12.—
" " " " " " " " " " " " " " " " "	20.—
" " pisztolyok " felszerelve ...	25.—
" " " " " " " " " " " " " " " " "	38.—

Részletes nagy képes árjegyzéket kívánatra ingyen és
bérmentve küldünk. Megrendelések utánvétellel rögtön fogat-
natosítatnak. Megrendelést bármely tárgyra elfogadunk.
Sürgöny cím: Tiller udvari szállítók, Budapest.

ALAPITTATOTT 1865

GEITTNER és RAUSCH

Budapest, VI., Andrassy-ut 8.

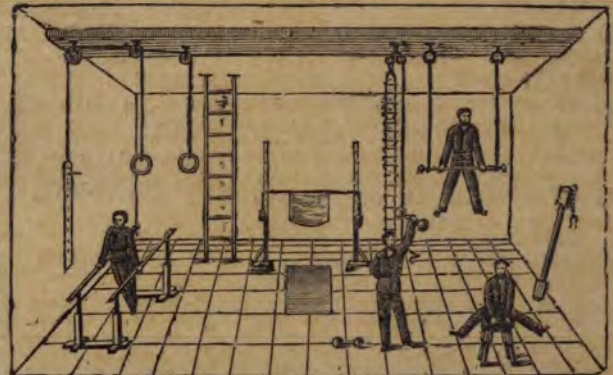
Ajánlják nagy választékú

torna-eszközeiket,

szoba és szabadbani tornaszatban

súlyzók, tornabotok, nyújtók stb. torna-
termek felszerelése előírás szerint.

A tornaszerek a legsolidabb kivitelben készített-
nek és jutányos ártételek mellett szállítatnak.

A kizárólagosan szabadalm. szivarkahüvely előnyei.

Minden hüvely szopókájánál szabad szemmel is látható háló van alkal-
mazva, mely megakadályozza:

1. hogy a dohánypor és az apró dohányrészek a szájba hatoljanak.
2. Hogy a dohány a nyelvhez tapadjon; 3. a háló apró lyukacsai által a füst meg-
oszlik és nem oldalt jő ki a dohány és papír között, mint ez más szivarkahüvelyek-
nél tapasztalható. 4. a szivarka egyenletesen ég; a háló a dohány nikotin tar-
talmát magába szívja, a szivarkán nem támad zsiradékfolt s így teljesen elszív-
ható. 6. a hüvelyek valódi francia szivarkapapírból készülnek, 7. a nikotin-
fogó meggátolja, hogy a száj a sokszor utálatos dohánynyedvtől kellemetlen sza-
gúvá legyen. E hüvelyek a legtöbb dohánnytőzsdében 100-anként 20 krétt kapha-
tók. Nagyban kapható minden papir- és nürnbergi nagykereskedésben.

Budapesti főraktár Löw Náthánnál Szerécsen-utca 7—9. sz.
hol egyszermind a legujabb „Regalita“ papirszipkák nyelv- és szájpaddás-védő-
vel 10 darabos dobozokban 10 krétt kicsinyben is kaphatók.

Kitüntetett;
Bécsben 1890.

Kitüntetett
Bécsben 1890

A „HERKULES“ mulattató melléklete.

PIHENŐ

A „HERKULES“ előfizetési ára a „PIHENŐ“ mulattató melléklettel együtt negyedévre 1 frt, félévre 2 frt, egész évre 4 frt. A „Pihenő“-re külön előfizetni nem lehet. Előfizetések és hirdetések a „Herkules“ kivatalába (Budapest VIII., József-körút 5.) küldendők.

Báiban.

A szederkényi bíró.

Szederkény olyan falu, ahol — borral kínálódván — szomszédhelységbeli ha kérdezi:

— Hogy vannak komám!? — azt felelik reá:

— Szegényesen, de kényesen! . . .

Az a szegénység pedig olyan, hogy a legutolsó gazdaember tagja is benyulik Harangodba s az azt jelenti, hogy legalább is hatvan hold földje van.

A kényesség? Zamatos kényesség! . . . A szederkényi bíró azt mondta a körülutazó alispánnak, mikor a küldöttséggel megjelent (Z. megye ama része, Borsodhoz akart szakadni) azt mondta neki:

Tekintetes uram, tessék beljebb kerülni az én szegényes portámba. Szolgálók, a mivel a szederkényi magamszörű szegény bíró szolgálhat. Szíves legyen megtisztelni — s toltá be az alispánt, utána a küldöttséget.

— Furcsa szó-összetétel, mégis logikus.

A „szolgálás“ pedig hatvan terítékre szólt, aminek legtetejét az alispán ő tekintetessége foglalta el. Különben pedig az alispán ur méltóságos kamarás is volt, hanem a bírónak csak „tekintetes alispán.“ Fényes beljebb kerülés volt az! . . . Ami „kecsege“ meg „jász-hal“-at ad a Tisza, Sajó, szárnyaszellidet Szederkény, vadszárnyast a tiszamenti nádasok, jó bort a nyéki hegy — az mind képviselve volt. Toasztok is „történtek.“ A legelső maga a bíró mondta, de belesült s azzal vágta végét:

— Máskülönben sok szónak csak egy magyar vége van: éljen Kossuth Lajos! . . .

Tomory uramnak leánya is volt, egyetlen gyermeke, kit Miskolczon taníttatott a szürkenéknél, sok pénzért, három esztendőn át s aki nagyon szép, nagyon okos, majdnem „kisaszszony“ volt.

Tomory uram „gyölcs“-ban járt, ezüstgombos mellényben, csutáros tajtpipával, Erzsike pedig uri „suhongóban“, harisnyásan, selyemderékben, haja két fonatban feje tetejére csavarva. Nem volt ő már „paraszt“ . . .

Azután pedig a szív mozog, akár „Erzsike kisasszony“ valaki, akár pedig „Örzsé.“

A szederkényi segédjegyző, Lánczy Lajos módos tartá-u, okos beszédű. A tiszaluczi nemes Lánczyakból való, akik valaha nagyurak, potentátok voltak, hanem hát az „idő“, a „módi“, no meg az „ösi virtus“ — elverték minden vagyont.

Ez a segédjegyző tartott még beszédet azon nevezetes estvén, de suttogón, nem a küldöttségnek, hanem Erzsikének. Abban is volt szó „szakadásról“, azaz, hogy „soha el nem szakadás“-ról, boldogság és boldogtalanságról, ő is

oda tette kezét szíve fölé, de nem összeszorított ököllel, hanem amugy — szerelem gesztusával, lágyan.

Tomory Erzsike azt gondolta magában, arra a suttogó édes dikcióra, hogy ha most nappal lenne, milyen nagyot pirulna ő, hogy sütné le szeméit, még talán — sikoltana is . . .

Hála Amornak (aki Szederkénybe is ellátogat néha), homály volt. Még a házból szűrődő fényességet is elálta egy nagy orgonabokor, vagy valami napraforgó falánkusz. Szóval homályban voltak és megértették egymást . . .

Tomory bírouram pedig a nevezetes „beljebbkerülés“ után nem járt másképp csak lóháton vagy szekeren. Nem lehetett vele gyalog beszélni. A menésről lovai közül elhozatta a „szürkét; (bíres háta), azon járt csöszöket, pusztakerülőket, gulyát, ménest vizitálni, azután két gyönyörű csikót tanított be hámba, azt fényesítette, azt becézte. Hét határon nem volt olyan szép állat, mint a szederkényi bíró járó-lovai a „Sári“, meg a „Sármány“. Olyan szép „szügybevágós“ volt a menésök, kicsiny száraz a fejük, nagy kiülő szemek, rózsás orrlyukak és a lábak, mint a „bütykös nád“.

Tomory uram úgy beszélt, hogy azon a két lovon viszi majd Erzsikét templomba, ha esküvőre kerül a dolog. De nem adja ám ő parasztnak, sem holmi kőfic tintás urnak, nem azért tanította, az ő négyszáz holdjában nem akáki fia fog turni!

Lánczy Lajos fejét vakarta, valahányszor ilyen beszédet hallott, pipája szára is keserű lett, a bort is fanyarnak találta, a tintás kalamárist meg porzótartónak nézte.

Ugy karácsony táján beállított Tomory háházába az öreg jegyző, nemzetes kaki Bak Márton uram, de nem leány kérébe jött most. Kérdezte, hogy kap-e „kítől kását“, avagy pedig előtte törlik-e meg vagy utána (ha elmegy) a „leülő hely“-et, a mivel kínálják. Tiszaluczi Lánczy Lajos a küldője.

Kosarat kapott, de nem a leánytól, hanem az öreg bírótól, a leányt nem is kérdezték . . . Megkínálták borral, meg is itatták kaki Bak Márton öregjegyző uramat, hanem a kosarat is nyakába nyomták. Tomory bortól akadózó nyelvvel ezeket mondta:

— Bak Márton, teins öregjegyző uram, megmondom áperthe, nem adom leányom a segédjegyzőnek, mert szegény és meg is van nótázva. Nékie szól az a vers is, a Parti Julisról, a minek a vége úgy van:

„Estve kiáll a kapuba s neveti,
Hogy őt-t a segédjegyző szereti.“

— Fiatalság — bolondság, bíró uram! Már kiforrta magát, — jobb az olyan bor, a kész, mint a ki még must. Nem igaz?

— De már jegyző uram, majd csak

ha engem gyalog látna bejönni Szederkénybe, a nagy országút felől, más határról — akkor adom Erzsikémet a segédjegyzőnek.

Lánczy Lajos nagyot ivott azon az éjen, végig kurjongatta a falut, nagyokat rikoltott s danolta a „rongyos“ bírónak, hogy „megbánja“ azt a dolgot, még az éjjel elszereti a leányát. A mennyi kutya volt a nagy-soron, mind megugatta a segédjegyzői keservek ilyenén való nyilvánulását.

Szegény Erzsikének nem kellett már az „uri suhogó“ sem a bársony czipó, haját sem hordta úgy felcsavarva a fejére, hanem lebecsátva. Két fonata olyan volt, mint a szomorú füz csingő ága. Olyan szomorúfüz-féle volt ő azóta, hogy megtudta az esetet.

Tomory uram belsejében néha-napján, ha úgy ránézett leányára, valami furcsa hang szólt meg, olyan riadozásféle, megdöbbenés, előérzet, vészes fájdalom, szivdobbanás, éppen olyan, mint mikor a muszkát látta 48-ban bejönni falujába. Az ő paraszt szíve megérezte a bajt, ha az esze nem is akart róla tudni . . .

Nevezetes nap egy faluban, mikor „sor“ alá viszik a legényeket. Akkor dől el, hogy az özvegy asszony nagyobbik kenyerkeresője marad-e vagy elmegy, a szegény leány lelke felét látja távozni s az ősz paraszt nagyot csavarint bajszán, mert szeretné is, hogy beválják fia katonának, nem is. A legény meg izgága azon a napon, nagyot iszik, bucsuzik, megint iszik. Szomszédleány, szüle, még a kapuféltől is bucsuzik, kőtyagosan, legényesen.

A nagy nap reggelén kivonultak, elől öt-hat szekeren a legénység, hátul az előjárók Tomory bíró szekeren, mint „felsőbb személy“ — a legelső helyet foglalta el Lánczy Lajos.

A nap jó magasra jött már a tokaji hegy felett s ök nagyot haladtak már a Harangodon és Tomory bíró még mindig nem szólt egy szót, Lánczy segédjegyző szintén egy szót sem. Utoljára is Lánczy törte meg a csendet:

— Ez az a két ló, bíró uram!?

— Az biz' e' kérem.

— Ezen megyen Erzsike esküdni?

— Ezen bizony, ha az Isten úgy akarja, a hogy én.

— Nem jó Isten az, a melyik úgy akarja.

— Pap tudná azt megmodani, te'ins-uram! . . .

— Nincs számár pap Szederkényben Tomory uram. S ugyanakkor nagy tuzok-csapat szállt el keresztbe az ut felett suhongva, utána nyomban egy nyul villant át, rókától üzetve.

Tomory hitt az „ómen“-ekben, beleborsódzott a háta, nem folytatta a témát.

Szerencsen a sorozás három napig tart, harmadik napon megszólítja az alispán Lánczyt:

— Lánczy öcsém, az idén úgy látom,

nem lesz hiba szederkényi részről, nem lesz verekedés.

— Nem szabad neki lenni, méltóságos uram. Ha már egyéb nem lehetek, legalább jó jegyző leszek, — szeret engem mindenki abban a faluban, csak egy valaki nem . . .

— Kicsoda?

— Tomory, a bíró.

— Miért öcsém? — U—ugy!? Hm — jó! — s avval ott hagyta.

Mit beszélt az alispán ur Tomorynak, nem tudni. Tény, hogy Tomory reggeltől délig ült a „késő Fáni“ vendéglőben és ivott, ivott sokat — nagyon sokat. Azután vége lett az ő dolguknak, mentek haza. Lánczy még oly nagyon borosnak sohasem látta Tomoryt, mint akkor. A Csillag csárdánál, kint a Harangod pusztaságon, le kellett véle szállni — bort inni, pedig már akkor „csókos kedvű“ volt.

— Igyék, ur-öcsém!

— Nem ihatnám, köszönöm.

— De az én kedvemért, — azért, hogy én nem vagyok ur, azért még . . .

— Bár ur lenne, akkor talán . . .

— No mit — talán?

— Hajh, bíró uram! — Inkább igyunk addig! . . .

— Igjunk öcsémuram! — és ittak.

Tomory bíró lelkét meg nyomta valami, valami nagy teher, amiből Lánczyra is szeretett volna áttenni valamennyit, mert ugyancsak odaborult a nyakába, csókolva.

— Hej, fiam, mikor még én legény voltam . . .

— Az ám — szölt rá Lánczy s vezette az ittas bíró a szekérhez.

— Gyerünk bíró uram, mert utolér a zápor. Ni, hogy jön Szerencs felől.

Tomory nagyot bódult előre, ránézett Lánczyra s kiegyenesedett.

— Mit? Utolér, engem, a szederkényi bíró? Hát a két sárga mi? De már olyan nincs!

Felkapott a kocsi, a kocsist hátra ültette, Lánczyt maga mellé, kezébe kapta a gyeplőt . . .

Hogy ment az a két ló!! A Sári, meg a Sármány . . . Neki a harangodi gyepek, vágatva, lóhalálában, mintha tatár elől menekülnének, nagy ellenség elől, — soha olyan futást! Pedig az az ellenség ott volt, nem messze Tomory uram keblében, — a szívében hordta, azt a nagy ellenséget, amelyet még a bor sem tud legyőzni. Az elől szaladt Tomory.

Bal vállával odadült Lánczyra, kalapja jobbra billent, bal kezében tartotta a gyeplőt — lazán, jobbában az ostort — magasra. Aztán a másik oldalra dült, a löshöz s az ostort olyankor leeresztette, gyeplős karját meg annál magasabba kapta.

Mentek észnélkül. A két sárga eszeveszett rohanásában, hol az egyik, hol a másik oldalra rántotta a szekeret.

Ha jobbrakapták, Lánczyék balra dőltek, s összeölelkezve egymás nótáját énekeltek.

— Hajh, Lánczy öcsém, nagy a bánatom!

— Nagyobb az enyém!

— Nem lehet az . . .

— De bizony igen.

— Az én Erzsikém!

— Az ám! Bíró uram Erzsikéje! . . .

— Nem jól van így a dolog.

— Nem én vagyok az oka, Tomory uram!

Erre meg Tomory bíró azzal válaszolt, hogy még jobban neki hajkurászta a két sárgát, még örületesebb módon való rohanásra. Rettenetes száguldás volt az . . .

A Csillag csárdától a németi sárga partig, a Pillangó koresmaig (jó másfél mértföld) folyton vágatva, a hogy csak jó vérű nemes állat bír.

Mikor megálltak a Pillangó előtt (mert minden csárdába be kell pillantani utközben) Tomory azzal állított be az ivóba:

— Kifogtam a felhőn! Nem tudott utolérni. Még a saroglyám se verte a zápor. Pedig már zuhog!!

Zuhogott is, kupákkal öntötték az égből a vizet, hanem a híres két sárga is, a Sári meg a Sármány nagyot zuhantak.

A kis zsidó gyerek azzal ugrott be: Bíró uram, a két ló földhöz vágta magát, a négy lábát rázza mind a kettő!

— Mi-a, te?? — s rohantak ki.

Bizony megdöglött az, a Sári, meg Sármány, hogy jobban sem kellett; áll megmeredve kinyujtva a lábuk az ég felé.

Tomory bíró nagyot vakart fején, a bor-gőz is párologóra vált már, s nézett Lánczyra, mint aki az Isten ujját látja s attól retten nagyot:

— Megdöglött a két sárga, teinsuram!

— Ezen megyen-e hát Erzsike esküdni?

Tomory bíró újra nyakába borult Lánczy Lajosnak, megölelte:

— Nem, nem . . . majd a két szürkén, amit te fogsz betanítani, fiam . . .

Es megesett az az eset, hogy a szederkényi bíró gyalog jött be falujába, a nagy országuton más határról . . .

Asar.

~~~~~

Pataknál . . .

Folydogál a patak
S hajjai fodrába:
Virágát a gyerek
Mind belé dobálja!

Életem patakján
A napok: hullámok . . .
Ha a sors — e gyerek —
Rózsát szórna rájok!!

Firnstall Károly.

Nagyanyó.

Irta: Váradai Antal.

A pinczelejárás mellett van egy kis benyíló, valamikor fáskamarának használták. Nagyon sötét van benne, akár délben is lehetne a mécsvilág. Abban lakik. Ezért is erején felül menő munkát kell végezni. Hajnalban utcát seperni, télen havat hányni, egész éjjel a csengetésre fel-fel ugrálni, kaput nyitni. Azokkal az ötkrajczárokkal is hűségesen be kell számolnia, mert a házmesterné minden csengetést megolvas és reggel számon kéri. Csak az az övé, amit a szokásos öt- s úgy éjfélutáni tíz krajczáron felül kap. De ugyan ki gavalléroskodik itt, a dob-utca végén, ahol csupa mesterember meg napszámos lakik? Mi jut a szegény vice-házmesternének?

A „nagyanyó“ vice-házmesterné, nyomorult páriája a civilizált nagyvárosnak, rabszolgája a szolgának, aki dohos pinczéje mellett didereg s agg napjainak álmát áldozza fel egy pár garasért. Azt sem magáért, hanem az unokájáért teszi.

Az udvar elejéről rikácsoló hang hasítja meg a csendes levegőt.

— Vicziné! Vicziné!

Rövidség okáért csak így „hívják“. A főházmesterné ő nagysága méltóztatt megkávézni, bizonyosan mosogatni hívja.

Szegény nagyanya mindenkinek a szolgája, de fő-rabja a házmesternének. Annak az ingyen-cselédje első sorban. Ugorna, futna, sietve a hívásra — de hamarjában nem tudja hová dugni azt a néhány krumplit meg egy karéj kenyeret, a mit az „unokájának“ készítet, — ha ugyan hazajön.

Megint nem jött haza az éjjel.

Egész istenadta éjszaka nem hunyta be szemét szegény nagyanyó. Az „unokáját“ várta. Minden csengetésre dideregve ugrott fel s kapta magára rongyos nagykendőjét.

— Jön a Péter. Megjött az unokám!

De nem jött meg. . . Pedig az este megvonta magától azt a kis falatot is, amit a másodemeleti bognárné juttatott neki. Eltette a Péternek. . . El is hült a kis pörkölt-maradék, nem volt mivel fölmelegíteni.

— Vicziné! Vicziné!

— Megyek már . . . megyek!

S tipeg a kis fáskamrában ide s tova, hogy eldugja azt a pár krumplit, mert az ablaküveg ki van törve, bejöhethet a macska és megeszi a Péter ételét.

Pedig ő maga sem evett tegnap dél óta. De hátha megjön a Péter? . . .

Aztán meg nem tudja hova rejteni azt a negyven krajczárt, amit négy éjjel kuporgatott össze a kapupénzekből. A földszinti szabóéknál névnap volt és keresztelő. Valami vig vendégcsoport volt és huszasokig ment a nagyle-

A haldokló zarándok. Mannheimer rajza.

küségben — bizonyosan részegek voltak, s igaz, hogy a kövér Wurm ur is ott volt, mert a számvevő ur felesége volt a keresztanya. Pedig annak udvarol, és Wurm ur gazdag szénkereskedő. Henczegni akart a számvevő ur előtt a nagylelkűségével.

— Itt van egy huszas. Fogja ezt a huszast. Nem kell belőle visszaadni. . . Tegye el a huszast.

Még valami szegény újságíró is huszast adott. Szó nélkül adta. Csöndesen csuszattatta kezébe. Talán neki is van szegény, öreg nagyanyja?

— Vicziné! Az ördögbe is . . . Vicziné!

A házmesterné olyan dühös rikácsolással hívja már, hogy alig ér rá a negyven krajczárt a köténye csücskébe kötni — és elszalad. . .

gen ur“ előtt így megpirítják. . . Mentette is magát.

— Méltóztasson megengedni. . . A kis ételemet raktam félre, mert ki van törve az ablaküveg, aztán a macska. . . mert a Péter az unokám. . .

Aztán akadt csak torkán a szó! Jézusom, de ridegen néz rá ez az idegen ur? Aztán meg mit is akart ez az idegen ur? . . . Talán nem is ötlet keresi ez az . . .

— Maga az özvegy Vidákné?

Mégis őt keresi hát. Tudja a nevét is. Vajjon honnét tudja?

Egy gondolat villámlott át szegény öreg fején. Talán a Pétert keresi? . . . Talán a Péternek valami baja történt? Hiszen az éjjel se jött haza . . . Jézusom, Máriám! . . .

ketek — Istenben boldogult szegény leányom, az Anna, a kit a részeg ura ölt meg. . .

Zokogásba fulladt a szava. . .

— No . . . no csak csendesesen . . . ne sirja el a javát! — Majd ott beszélhet a kerületi kapitányság előtt.

Az öreg asszonyt hirtelen hévség futotta át. A kerületi kapitányság előtt! Szűz anyám! Mi lesz ebből? Mit véthetett ő a kerületi kapitányságnak?

Az idegen ur észrevette, s fölhasználta az öreg asszony ijedelmét. Sietett hát a maga módja szerint megnyugtani.

— No, ne roskadjon össze. Talán bepálinkázott? Álljon egyenesen. Nem lesz magának baja. Csak a fiát — vagy

Közel az éghez.

De még egyszer visszatipeg. Boldogult leányáról maradt egyetlen emléke, egy arany függő, egy kis, talált, battistzsebkendőbe csavarva, a szalmazsák alá van rejtve. Egy ajtót nem lehet becsukni, megdagadt a nedvességtől — hát minden perczen megnézi: meg van-e még?

A kendő ott volt. Hamar kivette, a keblébe dugta. Most már sietett, ahogy öreg lábai birják.

A házmesterné csaknem megverte.

— Vén szatyor! Hol a pokolban marad, vén szatyor? Ez az ur keresi magát . . . s azzal káromkodva visszament a házmester-lakásba. Még onnét is kihallatszott, hogy:

— Vén szatyor!

Szegény öregnek fájt, hogy egy „ide-

— Mi baja van a Péternek? Siránkozott föl feleletképen. . . Ugy-e, Péternek van baja.

— Hát csakugyan a maga fia? . . .

— Nem a fiam . . . nem, édes tekintetes ur, nem a fiam, hanem az unokám . . . hebegett zavartan, ijedten szegény öreg asszony, tépve a rongyos nagykendője csücskét, mialatt szeméibe könnyek gyűltek s szepegeve nézett a komor vonású „idegen ur“ képébe, mintegy megoldását várva a nyomasztó rejtélynek, mely sehogy sem fért az ő reszkető ősz fejébe.

— Hát csakugyan itt lakik. . . És magának az unokája? Mert csakugyan maga az özvegy Vidákné?

— Igen is, édes tekintetes ur . . . az én unokám, mert — jaj be resz-

izé: az unokáját tartóztatta le a rendőrkapitányság. Jöjjön velem. Magát is ki kell hallgatni. Magára hivatkozik, hogy itt van, magánál állandó lakása. Igaz?

Vidákné csak azt az egy szót értette meg, hogy „rendőrkapitányság.“ Előtte ez volt a legrémítőbb, szegény rab-szolga életének az inquisitioja. . . A hányszor nem söpörte el idejében a havat vagy elkésett a söpréssel — ez a rettentő bíróság fenyegette birsággal, bersukatással. . . Meghült a vére. Amint az elébb elgylt, fejébe szállt a vér — úgy ijedett meg most egyszerre. Mi dolga lehet Péternek, a rendőrkapitánysággal?

Aztán egy szó rémitette meg szegény öreg fejét. Egy szót nem értett

Félve, fogvaczogva, sirva kérdezte a detektívet.

— Alássan kérem, édes tekintetes ur — mi az a „letartóztatás?”

— Becsukták.

Az öreg asszony önkénytelenül keresztelt vetett magára. Boldogságos szüzanyám! Pétert becsukták.

— Miért?

— Lopott.

Vidákné kieresztette ránczos, munkától kérgeges kezéből a rongyos nagy-kendő csücskét. Nekitámaszkodott a kapunak. Meg is kapta a kezével a nagy saskilincset. Ahogy szegény feje megszédült — azt hitte, hogy a kapu nyílt ki és hanyatlik befelé. . .

— Édes tekintetes ur . . . ereszenek be engem a Péterhez — édes . . . tekintetes. . .

A vége könnyekbe fulladt.

— No hála Istennek, csakhogy elhatározza magát . . . siessünk.

— Elmehetek . . . ebben a cic-szoknyában . . . a nagyságos kapitányság . . . elé? . . . Nincs ünneplő ruhám.

— Hogyne mehetne!? Csak jöjjön. . . Én édes Istenem . . . könyörülj meg rajtam. . . A Péter lopott. . . A Péter be van csukva. . . Házmeszterné asszonyság . . . alássan megkérem, tessék egy negyedórára. . .

A házmesterné asszonyságnak már ugyis feltűnt, hogy a „vén szatyor” olyan soká beszélget egy idegen emberrel. Már ott hallgatózott. Belerikácsolta a szavába.

— No csak menjen ahhoz a gyönyörű mákvirághoz. . . No, szép dolog. Talán még innen is ellopott valamit?

— Jézusom! A macska! kiáltott az öreg asszony, s tipegett nagy sietve a kis, törött ablaku ódu felé. A nagy fekete kandur épen be akart mászni.

— Meg ne egye az a csuf állat azt a kis karéj kenyérünket . . . hát ha haza jön a Péter — mit adok neki?

Nagy tépelődéssel leoldozta a nyakáról egyetlen meleg ruhácskáját, a rongyos nagykendőt s betömte vele a törött ablakot, nehogy a macska meg egye a Péter kenyérét!

— Menjünk, édes tekintetes ur! Menjünk. . .

Már akkor egy csomó cseléd meg házbéli inas gyerek bámészkodott a detektív körül. A házmesterné rikácsolta nekik az újságot, hogy azt a csavargót végre elérte megérdemelt sorsa, vasra verték, úgy kell neki! A fortunába csukták, mert rablóbandába keveredett. Mire az öreg asszony meg a detektív kiérték a kapun. A házmesterné már statáriumot is tűzött fölötte.

Vidákné pedig tipegett a sáros utcán vezetője mögött, nagy lelki szorongatással.

Egész uton hebegett, beszélt valamit A detektív felét sem értette.

— Tetszik tudni, édes tekintetes ur . . . én neveltem a Pétert . . . fél esztendő volt, mikor a részeg apja, az a goromba kovácslegény leütötte az anyját. . . Menten szörnyet halt . . . arra persze, hogy kijózanodott egy kicsit, a gazember . . . akkor is föltépte az ajtót . . . kiszaladt a grádicsra, fejtetőre levetette magát az udvarra. Hét napig feküdt a Rókusban — úgy halt meg. Nekem kellett eltemettetnem. . . Az utolsó rongyomat is zálogba tettem. Meg ez a félesztendő gyerek is a nyakamon maradt. . . Oh édes Istenem . . . én, szegény Annám — én édes leányom. . .

— Mindjárt ott leszünk. Majd ott beszéljen.

— Igenis, édes tekintetes ur. . . Mindig jó gyerek volt a Péter. Csak mióta az inas — iskolába járt, kezdett el rosszkodni. Azóta épen olyan természetű, mint az apja. Goromba, aztán üt. Én gyöngye öreg asszony nem bírok vele. . . Tegnapelőtt is részegen jött haza.

Félbenhagyta. A kék foltok elsoványodott karjain még most is sajogtak. . . De azt, hogy a Péter durván megöklözte, azt mégsem akarta ennek az „idegen ur”-nak elmondani. . .

— Hogy lopott volna? . . . Nem, édes tekintetes ur, azt nem tette. Az én szegény Annám gyereke, nem lohatott. . . még be is csukták. . . Be van csukva! . . . A Péter. . .

A detektív egy száguldó kocsi elöl alig tudta félrerántani a fáradt öreg asszonyt, a ki alig látott már a könyvein keresztül.

— Vigyázzon! Mindjárt agyongázolja valamelyik szekér!

— Oh, bár agyangázolt volna. . . Oh, bár ne élnék! A Péter lopott. . . A Péter be van csukva.

És csendesesen szepegeve, zokogva fordult be a detektív után a rendőrkapitányság kapuja alá.

Sokan vártak a szűk előszobában. Törő-rongy kizárásáért megbírságotlanó cselédek, két peres kofaasszony, egy koreszmáros, aki engedély nélkül muzsikáltatott, egy talált gyerek, egy cigány, aki veres-zsinort játszott a pálinkamérésben, egy tolvaj inasgyerek, meg néhány uri asszony, akiket a cselédek panaszoltak be.

A ködös őszi reggel szomorú világossága szűrődött át a szűk, piszkos előszoba ablakán. Leült egy keskeny fapad végére és várt, könnyes szemekkel meredve maga elé.

A belső szoba ajtaja nyílt, zárult. Napi biztosok, jelentést tevő rendőrök jártak ki s be. Egyszer-egyszer bement valaki a várakozók közül, s nagysókára jött ki, komor, dult arczczal, alázatosan vagy daczosan köszönve — aszerint amint elmarasztalták vagy fölmentették.

Néha keserves sirás is hallatszott ki

a szobából. Olyankor összerázkodott a szegény öregasszony . . . vajjon kinek az unokáját csukták el most?

Tizenegy óta felé került rá a sor. Nagyon megijedt szegény, mikor bevezették. Nagy, világos szoba közepén, íróasztal előtt ült a fogalmazó ur, fáradtan kereste elő az ügycsomót.

— Bárda! felhozták azt a gyereket?

A szólított rendőr tisztelgett.

— Rögtön hozom, tekintetes fogalmazó ur.

Azzal sarkon fordult, eltávozott. Jó tíz percz telt belé, míg visszatért.

Kínos tíz percz volt az a szegény öreg asszonynak. Mindig arra gondolt: mit mondana most a Péter anyja, szegény Anna, ha élne? Talán bele is halna ebbe a szomorúságba. Jobb is, hogy ezt meg nem érte.

A rendőr visszajött. Nyomában a Péter. Álmos arczu, szeplős, vézna, szőke legény, kezei összekötve, ruhája sáros, megtévedt.

— Péter! Péter!

— Ne lármazzon. Várjon sorára. . . Hogy hívják?

S elkezdte írni a protokollumot.

Péter nem mert az öreg asszonnyra nézni. Szégyelte is magát — dühös is volt. Minek is jött ide az öreg asszony? Minek van itt?

Az öreg pedig reszkető felindulásában csendesesen imádkozott magában, hogy csak most mentse meg az irgalmas Isten ötöt és unokáját . . . csak most. . .

— Ismeri ezt a legényt?

. . . Bocsásd meg a mi vétünköt.

— Igen is, nagyságos uram.

— Mije magának? fia?

— Nem . . . az unokám. . . Mi panasza van rá, nagyságos uram? Mi panasza?

— Az nem tartozik magára. Magánál lakik?

— Igen is, nálam . . . dob-utcza 108.

— Nohát még sem hazudott. Azzal Péterhez fordult.

— Hát most sem tudja gazdáját adni ennek a félarany fülbevalónak?

Azzal fölmutatott egy régi divatú arany fél-függőt. Vagy öt forintot érhetett mindössze

De amint az öreg asszony meglátta azt a pár fülbevalót — a szívéhez kapott. A szegény Anna fülbevalója volt az, az ő szerencsétlen leányáé. . . Az a pár függő, amit lakodalma napján adott neki, amit a Rókus bonczoló asztalán vettek ki a füléből. . . Az a pár arany fülbevaló, amit ő tizenkilenc esztendeje tartogatott rejtve a szalmazsák alatt, éhezett, fázott, de be nem zálogosított soha . . . mert az Annáé volt, a szegény Anna utolsó vagyona.

S ez a fiu kilopta onnan annak a felét . . . és elvette szívtelenül, hogy beigya. De rajta vesztett. Gazdáját keresték. Befogták. Most már Isten

legyen neki irgalmas. . . És az öreg asszony reszkető kezével keblébe nyúlt és kivette onnan a régi battist kendőt s elkezdte remegve bontogatni.

— Édes nagyságos ur. . . Az a fiu, megkövetem illendő tisztelettel, nem lopta azt a félfüggőt, hanem. . . én adtam. . . én. . . én adtam neki. . .

Péter, Péter. . . Mibe került a szegény nagy anyónak ez a fájó hazugság?

A rendőrfogalmazó kérdő, hitetlen mosolylyal nézett az asszonyra.

— Mivel. . . édes nagyságos ur. . . igen. . . itt van a másik fele is. . . itt van nálam. . . a szegény Anna leányomé volt. . . Azé. . .

Azzal odatette a battist zsebkendőből kifejtett félfüggőt a fogalmazó asztalára.

Péter vértelen ajkába harapott és mélyen behuzta a fejét a válla közé.

A fogalmazó kénytelen volt hinni.

— Ugy? No hát akkor csavargás miatt csukatom el negyvennyolc órára.

— Édes nagyságos ur! . . .

— Szót se. Vége.

Azzal becsapta az aktákat.

— Másik!

Az öreg asszony pedig gondosan visszakötötte a két függőt a battist kendőbe és kioldozta két köténye csücskéből a három napi keserves keresményt, a negyven krajczárt.

Mialatt oldozgatta, oldozgatta, az járt szegény eszébe, hogy most Pétert tömlöczbe csukják nyegyvennyolc órára, oda a csavargók közé, a patkányok közé, a dohos pinczébe. . . és nem lesz neki egy falat kenyere.

. . . Kivette nagy lassan az egyik huszast s remegő kézzel a Péter összekötött kezébe csuszattatta.

— Nesze, Péter. . . ne ébezzél, Péter. . .

Azzal kitámolygott az utcára, végig a sáros, nedves kövezeten, sirva, zokogva.

Minden tiz-husz lépésnél meg-meg állt s sovány ujjait ajkára szorítva nézett vissza a házra, a melyben Pétert az ő szegény Annája gyereket elcsukták, megkötözve. . .

. . . S amint végig ért az utcán, amint nem látta már a házat — keservesen zokogva támaszkodott a falhoz s két köténye csücskét szorongatta kezei között — benne volt az utolsó husz kajczáros.

— Mért nem adtam oda ezt is? Mért nem adtam neki ezt is? ezt is!

A korcsolyázásról.

Mikor befagynak a főváros területén leledző különböző terjedelmű és színű tavak, mint a városligeti, az állatkerti, az Orczy-kerti és a mikor végigöntik a különböző kerületekben éktelenkedő gödröket szép tiszta vízzel, hogy mesterséges jégpályákkal is növeljék a fő-

városi természetes jégpályák számát: ünnepet ülnek szent Halifax hivei és hálaadó inádsággal fordulnak az egek urához, a ki bölcs belátással rendezte be, hogy a meleg után a hideg következzék.

Előkerülnek a kályha mögül, a kamra homályából vagy a szekrény mélyéből a korcsolyák. Műértő szemmel nézi kiki végig a kedves szerszámot, nem hiányzik-e a srófja, a kulcsa, nem lazult-e meg csuklóban vagy máshol és nem vesztett-e valamit az eredeti fényéből és zománczából. Nem, nem esett semmi baja, a legpompásabb színben van és csak arra vár, hogy felkössék, illetőleg felcsavarják, miután a felkötés poétikus divatja már idejét multá.

A villamosság, a fonográf, a hypnotizmus és a tuberkolin századában minden romantikus dolognak irgalmatlanul kitekerjük a nyakát. Hová lettek azok a szép idők, mikor a lovag letérdelt hölgyének parányi lábacskaí elé és kezébe fogva azokat, a lehető legügyetlenebbül (hogy tovább tartson) hozzálátott ahhoz a nehéz művészethez, hogy a finom zergebőr vagy keztyübor-czipőcskéket átkösse a vékony szijacskaí labirinthyszerű tömegével.

Ezeknek a regényes jeleneteknek immáron végük van. A korcsolyafelcsavarás prózai mestersége alig vesz néhány másodpercnyi időt igénybe és józanul gondolkozó hölgyeink ma már nem boldogítják a lovagokat azzal a kegygyel, hogy velök csavartassák föl a korcsolyáikat. Ezt elvégzik ők magok, vagy — óh borzalom — a szolgát bizzák meg ezzel a dologgal, természetesen jó borraival mellett. Sőt mióta Rohonczy-Columbus korcsolyái dominálják az összes jegeket, már a felcsavarásnak is vége van, mert ez a korcsolya olyan mint a denevér, melyről sokáig nem tudták, hogy madár-e vagy emlős állat. A Columbuskorcsolya is ilyen, ha akarom korcsolya, de mégis inkább korcsolya.

A korcsolyafelcsavarás azonban csak olyan entrée a paradicsomba, olyan forma, mint a mikor az igazhitű müzümán a mecsetbe lép. Csakhogy ő kinn hagyja a saruit, a korcsolyázó pedig a saruin kívül még egy pár vassarut is a lábára ölt, azután neki vág a gyógyó jégtükörnek. A mint az a maga lesöpört voltában, simán és sikosan elterül előtte, mondhatatlan gyönyörűséggel iringál rajta ide-oda, a legravaszabb és legfuresább alakokat, kacsaringókat czirkalmazza ki rajta, örületes gyorsasággal suhanván előre, hátra, körben és egyenesen.

A jég az ő birodalma, melyet ugyan sokadmagával kell megosztania, de a mely neki éppen olyan prestiget ad, mint a lovasnak az a körülmény, hogy ő a magasabb régiókba nézheti le a gyalogjáró filisztereket.

Nálunk, a hol a sport minden ága

alig néhány esztendő alatt olyan óriási mértékben föllandult, mint Európában sehol másutt, a korcsolyázásnak is mind több hive akad. Mert kellemes időtöltő volta mellett egyike azoknak a sportoknak, melyeknél kevés testi fáradsággal nagy eredményt lehet elérni. A tüdő, a mell izmosodik, a kar és a láb izmok erősödnek, az ember megszokja a hideget, nem lesz annyira fogékony a hirtelen lég és időváltozások iránt, egyszóval a korcsolyázás az egész testnek javára válik, még a testtartásnak és az egyes mozdulatok gráciáját és síkjét is jelentékenyen elősegíti.

A korcsolyázásnak egészségi szempontból való nagy fontosságát most már mindenfelé elismerik. Sőt Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi miniszter egy tavaly keltezett r. n. deletében utasítást adott az egyes iskolák igazgatóinak, hogy a hol lehet, rendezzenek be a tanuló ifjuság számára jégpályákat.

A tavaly kezdeményezett eszme sikere nem maradt el, az ifjuság buzgón korcsolyázott a haza javára és mind több iskolában rendeztek be jégpályákat.

Áldozunk tehát tovább is buzgalommal szent Halifax oltárán és korcsolyázunk lelkesedéssel és kitartással. Az eredmény nem marad el.

For ever! Heltai Jenő,

Álmodtam.

Álmodtam egykor szépet, gyönyörűt. És úgy táj, hogy ez csak álom vala. . . S bár rövid volt, de mégis végtelen Boldogságot éreztem általa!

S életemnek ezen legszebb álmát A mig élek: el nem felejthetem; Mert, mint csillag a mennybolton Szent emléke úgy függ a lelkeimen!

Angyal szállt le s gyöngéden érintve Karon fogott, hogy menjek el vele: Merre? hová? ne is kérdezzem azt! S mert megbüvölt nyájás tekintete:

Utra kelénk. . . amerre csak jártunk Az örömmek terített asztala Várt reánk. . . és örvendező szívem A vigságban kifogyhatlan vala!

Végre utunk egy templomba téveit: A boldogság temploma volt e hely. . . S benn a vigság tiszta színborával Csordultig volt megtöltve a kehely.

És bár rövid, de boldog álomnak Mondjam tovább, hogy foglalatja mi? Láttam ottan hófehér ruhában Láttam az üdvöt rám mosolygani!

. . . Álomnak angyala legyen sorsod S mig öröme életsz, azt kívánom: Legyen nálad a legszebb valóság, Mi az üdvörl énnem csak álom!

Firnstill Károly.

